Leto V., štev. 125 | Ljubljana, torek, 27. maja 1924 | Poštnina plačana | Cena 2 Din

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 20·— Din
za inozemstvo 30·— „
neobvezno

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:
Miklošičeva cesta št. 16/I.
Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Upravništvo:
Ljubljana, Prešernova ul. št. 54. Telef. št. 36

Podružnici:
Maribor, Barvarska ul. 1.
Celje, Aleksandrova c.

Račun pri poštn. čekov. zavodu štev. 11.842.

Ljubljana, 26. maja.

Sedaj je šel Radić s svojim intervjujem v klerikalno «Reichspost» na Dunaju, ki je že od nekdaj bila največji neprijatelj našega naroda in katere glavno današnje prizadevanje je restavracija habsburške monarhije. Radić s svojimi najnovejšimi izjavami znova potrjuje, da je veleizdajnik, ki tendira na razbitje naše države, on pa tudi potrjuje, kako prav smo imeli vsi oni, ki smo svarili, da bi se njemu direktno ali indirektno izročila oblast v državi.

Zaslepela politika gosp. Davidovića je z Radićevim intervjujem v «Reichspošti» nanovo kompromitirana. Gosp. Davidović bo sedaj, ko se je Radić zopet razkril in je za vsakogar viden tak, kakršen je bil, predno je opozicijski blok z njim začel kolaboracijo, menda vendarle izprevidel, kako brezplodno je bilo njegovo prizadevanje in kako pogrešna je bila njegova politika. Uprav usodno bi bilo za vse one, ki so zatrjevali, da jim je na srcu dobrobit naroda in države, ako bi naglo ne zapustili hudodelskega emigranta, ki hoče svoje nore načrte v naši državi izvesti z zunanjo intervencijo proti nam in pri tem še računa zlasti na pomoč Madžarske in Bolgarije.

Mnogo krotkejši, četudi drznejši kot dosedaj, so v svojih izjavah Radićevi eksponenti v narodni skupščini. Dr. Vladimir Maček, tajnik Radićeve stranke, ki se je te dni vrnil z Dunaja od Radića, priobčuje svojo izjavo v beograjski «Politiki». Izjava dr. Mačka je mnogo previdnejša in zapeljivejša nego Radićeva v dunajskem listu, četudi sta bili bržčas obe izjavi istočasno in od istih oseb koncipirani. In vendar je tudi Mačkova izjava taka, da mora radi nje grupa gosp. Davidovića, ki zatrjuje, da je lojalna in da stoji na stališču vidovdanske ustave, prekiniti vsako zvezo z radićevci, ako si noče izpodnesti v narodu prav vsega terena. Maček čisto odkrito izjavlja, da hočejo radićevci osvoboditi zemljo tudi od monarhije, proti kateri se on in njegovi kumpani bore s klevetami.

Najbolj drzna in brez sramu pa je trditev gosp. Mačka, da so šli radićevci v Beograd samo zato, da osvobodijo državo od korupcije in vsega onega, kar vzdržuje korupcijo. Vsi, ki dobro poznajo Radića, zatrjujejo, da je on **največji korupcijonist**, kar jih je sploh kdaj rodila naša zemlja. Nič boljša ni njegova okolica. In taki ljudje se hočejo boriti proti korupciji?

Če bi bilo državno središče mesto Beograda Zagreb, bi tam brezdvomno ne bilo prav nič bolje nego v Beogradu. Mnogi hudomušneži, trde da se zagrebški trg, ki je pravzaprav čisto semitski, bori zoper Beograd le zato, ker so se tamošnji kanali osušili. Vsekako ni zagrebška administracija ni stvarno ni moralno nič bolja od beograjske. Zagreb je neizprosen centralist, uprava je «cofasta» in gospa korupcija se sprehaja po njem tako, da se mirno lahko vsede zraven beograjske. Kdor je v Ljubljani zasledoval stanovanjsko prakso, da samo en primer navedemo, ta bo občutil, da se korupcija ni ustavila ob Kolpi.

Korupcijo treba preganjati in izžgati. To je na eni strani stvar javne kontrole, pošteno plačanega uradništva, nepodkupljivega novinstva, v glavnem pa žive in dela zmožne Narodne skupščine. Če je tam dobra volja, bo korupcija kmalu zlezla v svoj brlog. A naša skupščina stoji pod ognjem državnopravnih fraz. Mesto dela in stvarne kritike smo videli, da je sedelo 70 Hrvatov doma in držalo prst v ustih. Sedaj pa ti ljudje vpijejo o beograjski korupciji ter še celo veselinemu svetu oznanjajo, da so hoteli v Beograd samo zato, da zrušijo korupcijo.

Radić je vsaj toliko pošten, da pove odkrito, da hoče razdreti državo, dočim dr. Maček še to ni, ker bi sicer ne podajal v časopisih izjav, kakor da bi on hotel biti odrešenik korupcije.

Masaryk hoče odstopiti?

Rim, 26. maja. e. Italijanski tisk si da poročati, da se v Pragi vstrajno širi vest, da se misli Masaryk v kratkem iz zdravstvenih razlogov odpovedati predsedništvu češko-slovaške republike in da se imenujejo trije državniki, ki bi bili kandidati za njegovo nasledništvo in sicer dr. Kramar, dr. Švehla in dr. Beneš. Največ izgledov da ima dr. Beneš, katerega je baje priporočil sam Masaryk.

PODPIS MLADINSKE KONVENCIJE Z AVSTRIJO.

Beograd, 26. maja. p. Danes se je podpisala konvencija med našo državo in Avstrijo o vzajemni zaščiti in pomoči mladeži.

Seja narodne skupščine

SILNA NAPETOST. — DEMONSTRACIJA OPOZICIJE PROTI KRALJU. — OPOZICIJA SI NI UPALA ZAHTEVATI NOBENEGA BOJNEGA GLASOVANJA. — DANES PRIDE NA RAZPRAVO VERIFIKACIJA RADIĆEVCEV.

Beograd, 26. maja. p. Za današnjo sejo narodne skupščine je vladalo veliko zanimanje, ker je šlo za to, da se merijo moči med vladnimi strankami in opozicijo. Opozicija je vedno trdila, da ima večino. Tega pa danes ni mogla dokazati, dasi je v narodni skupščini imela često možnost, da manifestira to svojo večino. Gesta opozicije, da je demonstrativno izostala na seji narodne skupščine v času, ko so se čitali kraljevi ukazi, je napravila zelo slab utis ter se trdi, da se je s tem hotelo naglašati republikanstvo.

Glavno težišče situacije je preneseno na jutrišnjo sejo narodne skupščine, ko je na dnevnem redu poročilo verifikacijskega odbora o verifikaciji Radićevih mandatov. V vseh krogih vlada kakor pred burjo neko zatišje. Vsaka stranka zbira svoje moči ter se preštevajo glasovi.

V vladnih krogih se z zadovoljstvom poudarja, da je imela na današnji seji narodne skupščine opozicija vsega skupaj 112 poslancev, vladna večina pa 131 poslancev.

Beograd, 26. maja. r. Današnja seja Narodne skupščine je bila otvorjena ob 9.40. Navzoči so bili vsi poslanci nacijonalnega bloka, zemljoradniki, del džemijeta in Nemci. Pred prehodom na dnevni red je vprašal posl. Moskovljević predsednika, zakaj parlament cela dva meseca ni delal. Predsednik je odgovoril, da je bilo vzrok temu demisija vlade. Ko je odredil predsednik, da se prečitajo kraljevi ukazi o izmeni vlade, so zapustili zbornico tudi zemljoradniki, dočim so radikalci pozdravljali Pašića in vlado. Kmalu nato so pričeli prihajati v dvorano poslanci opozicije, med njimi tudi oni radićevci, ki so že položili prisego. Opozicija je zavzela mesto na levic, džemijet in Nemci pa desno od radikalcev.

Po prečitanju došlih vlog in drugih formalnostih je predsednik naznanil, da sta predložila svoja polnomočja dva nadaljnja radićevska poslanca. Predlog za pomoč poplavljencem je bil soglasno priznan za nujnega. Na vprašanje posl. Moskovljevića je izjavil predsednik Jovanović, da je 27. marca res podal demisijo kot predsednik skupščine, a jo je 15. aprila umaknil, da ne komplicira še bolj politične situacije. Skupščina je nato odpravila vprašanje posl. Lazića glede ponovne odgoditve sej in interpelacijo istega poslanca o potovanju ministrskega predsednika v Bjelino in o tamkajšnji radikalski skupščini. Med debato je prišlo do velikih tumultov. Ko so se za silo polegli, je stavil predsednik na glasovanje dnevni red sledeče skupščinske seje, ki se vrši jutri ob 9. Dnevni red je bil soglasno sprejet in določa kot prvo točko razpravo o verifikaciji radićevskih mandatov.

Beograd, 26. maja. r. Z ozirom na razpoloženje, ki je prevladovalo v radikalnem klubu, da se verificirajo radićevski mandati, bo na jutrišnji seji član radikalskega kluba predlagal, da se vsi radićevski mandati verificirajo.

Pašićev demanti tendencijoznih vesti

IZMIŠLJENA POROČILA O NAMERAVANI INTERVENCIJI ARMADE. PAŠIĆ O OBSEGU SVOJEGA MANDATA.

Beograd, 26. maja. p. Z ozirom na tendenciozne vesti «Slovenca», «Sarajevske Pravde», «Beograjske pravde» in drugih blokaških listov, da je vojska pripravljala državni udarec, ako bi blok ne dobil vlade, je podal g. Pašić v današnjem «Vremenu» izjavo, v kateri trdi, da so te vesti popolnoma in v zlem namenu izmišljene zato, da se krona in vojska potegne v politično borbo. Kar se tiče vesti, da ima že volilni mandat, izjavlja Pašić, da so neistinite vse vesti, ki se pošiljajo v javnost, da bi imel volilni mandat za slučaj, ako bi v skupščini ne mogel delati. Pašić izjavlja, da tega sedaj niti ni zahteval, niti mu krona ni dala takega mandata. Vlada se je sestavila, da vrši tekoče posle. O volilnem mandatu se more govoriti potem, ko se ustvari taka politična situacija, ki bo zahtevala, da pride do takega mandata. Glede rekonstrukcije vlade je Pašić izjavil, da se rekonstrukcija ne bo izvršila samo zato, ker to želi klub, temveč tudi, ker je to želja nekaterih ministrov, ki nočejo biti več ministri. Da se pa to izvrši, je najprej potrebno popolno razčiščenje situacije.

ŠE EN DEMANTI.

Beograd, 26. maja. p. Odelenje za štampo je nocoj izdalo nastopni komunike: Povodom pisanja nekaterih listov o sklenitvi našega državnega posojila v Italiji, smo pooblaščeni izjaviti, da naša vlada ni sprejela nikake konkretne formulirane ponudbe, vsled česar so popolnoma neistinita in izmišljena vsa poročila o pogojih tega posojila.

Seja radikalskega kluba

Beograd, 26. maja. p. Nocoj je bila seja radikalnega poslaniškega kluba, na kateri se je sklepalo o postopanju radikalov na jutrišnji seji narodne skupščine. Pašić je podal kratek ekspoze o situaciji in o poslih, ki se imajo izvršiti ter je želel posvetovati se s klubom o njegovem mnenju pred velikimi usodnimi dogodki, ki se vrše. Za njim je govorilo več poslancev. Predlagalo se je, da se Radićevi mandati sploh ne verificirajo, marveč da se radićevci vsled njihovega poslednjega postopanja stavijo pod zakon o zaščiti države. Zastopalo se je tudi mnenje, da naj se verificira samo 17 mandatov, dočim so nekateri poslanci mislili, da bi bilo treba verificirati vse njihove mandate. O tem ni prišlo do nobene odločitve. Pašić je izjavil, da vlada o tem še ni sklepala, temveč da bo jutri dopoldne pred sejo narodne skupščine imela sejo, na kateri bo določila svoje postopanje. Radikalni klub je dal Pašiću popolnoma proste roke. Po tej seji je šel g. Pašić na dvor, kjer je ostal več kot eno uro.

OBČINSKE VOLITVE NA NEMŠKEM ŠTAJERSKEM.

Gradec, 26. maja. s. Občinske volitve na Štajerskem niso prinesle nikake bistvene spremembe. V Gradcu so socijalni demokratje pridobili dva mandata, tako da sestoja sedaj občinski svet iz 23 krščanskih socijalcev in Velenemcev, 22 socijalnih demokratov, 2 republikancev in 1 narodnega socijalista. En mandat je še sporen. V nekaterih industrijskih občinah, tako v Kapfenbergu, Zeltwegu in drugod, so socijalni demokratje izgubili nekaj mandatov.

MASARYK NA POVRATKU V DOMOVINO.

Genova, 26. maja. l. Predsednik češkoslovaške republike Masaryk je prispel semkaj in nadaljeval pot v Prago.

Konferenca Male antante

Praga, 26. maja, j. Prihodnja konferenca držav Male antante se bo vršila, kakor poročajo «Lidove Noviny» dne 10. julija v Pragi. Program bo obsegel v glavnem razmerje Male antante do sovjetske Rusije in rusko-rumunski spor. Konference se bo morda udeležil tudi jugoslovanski ministrski predsednik Nikola Pašić, ki bo v onem času bival v Marjanskih Laznih na oddihu. Rumunski ministrski predsednik Bratijanu je že sporočil, da se konference udeleži.

Rim, 26. maja, j. Češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš je zapustil Taormino v Siciliji in bo najbrže jutri prispel v Rim. Pogodba glede sodelovanja med Italijo in Češkoslovaško bo predvidoma podpisana v sredo. Dr. Beneš je izjavil nekemu grškemu novinarju, da po njegovem mnenju Grška ne bo stopila v skupino Male antante, ker ta noče izgubiti prvotnega značaja bloka nasledstvenih držav bivše Avstro-Ogrske.

BENEŠ NA ZASEDANJU ZVEZE NARODOV.

Praga, 26. maja. s. Pri prihodnjem zasedanju sveta Zveze narodov bo češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš po turnusu prevzel predsedstvo. Kakor poročajo, je dr. Beneš dal sporočiti avstrijski vladi, da bo kakor dosedaj tudi na tem zasedanju zastopal avstrijsko stališče v Ženevi z vso odločnostjo. Avstrijska vlada se je pred nekaj dnevi dr. Benešu zahvalila za to prijateljsko stališče.

POGAJANJA Z MADŽARSKO.

Budimpešta, 26. maja. j. «Magyar Orszag» doznava od nekega udeležnika madžarsko-jugoslovenskih pogajanj, da se bodo ta, čeprav se vrše v hitrem tempu zavlekla še za 2 do 3 tedne, ker gre za razčiščenje celega kompleksa vprašanj. Z gotovostjo pa je upati, da se bo našla v vseh vprašanjih za oba dela zadovoljiva rešitev.

Demisija nemške vlade

NA ZAHTEVO LJUDSKE STRANKE IN NACIJONALCEV. — VEDNO BOLJ ZAMOTANA SITUACIJA.

Berlin, 26. maja. h. Vlada je podala nocoj ob 11.45 demisijo.

Berlin, 26. maja. h. Malo pred polnočjo je bila državnemu predsedniku izročena demisija celokupnega kabineta. Državni predsednik je demisijo sprejel.

Rezultat današnjih posvetovanj v frakcijah je celokupna demisija Marxovega kabineta. Kabinet ob 11. ponoči še ni imel formelno sklenjene demisije, vendar pa se je dalo z gotovostjo domnevati, da bo državni predsednik še tekom noči obveščen o demisiji. Ta izid je bil že v zgodnjih večernih urah gotov. Frakcija nemške ljudske stranke je namreč sklenila, da bo po dosedanjem ponašanju državnih ministrov Stresemanna in Jarresa zahtevala demisijo kabineta, da dobi prosto pot za ustavno nalogo državnega predsednika glede sestave vlade, ki bi odgovarjala novim parlamentarnim razmerjem. Ta sklep nemške ljudske stranke, ki je izzval pri drugih strankah sredine in pri demokratih veliko presenečenje in obenem ogorčenje, ker znači razdor dosedanjega skupnega dela, je frakcija nemških nacionalcev še presenetljivo izpopolnila. Sklep nemške ljudske stranke ni značil drugega kot izravnanje pota za sestavo vlade nemških nacionalcev, dočim so nemški nacionalci onemogočili vsako možnost pogajanj s strankami sredine. Iz komunikeja seje frakcije nemških nacionalcev se da posneti, da so nemški nacionalci pripravljeni poseči aktivno v vladne posle, v kolikor bi jih pri tem ne ovirali pogoji drugih strank.

Zinovjev o ruski zunanji politiki

REFERAT NA KOMUNISTIČNEM KONGRESU. - VELIK OPTIMIZEM.

Moskva, 26. maja. s. V političnem poročilu, ki ga je izdal centralni odbor komunistične stranke o 13. kongresu, povdarja Zinovjev, da je mednarodni položaj Unije sovjetskih republik ugoden, kar dokazuje predvsem de jure priznanje sovjetske Unije s strani Anglije. O londonskih pogajanjih izjavlja Zinovjev da goji o njih Rusija željo, da bi se ugodno zaključila in vzpostavila solidne razmere med Rusijo in Anglijo. Razne važne in velike diference med 2. in 3. internacijonalo nimajo s posli in pogajanji med Anglijo in Rusijo ničesar opraviti. Zinovjev je omenil nato notranji položaj in važnost narodnostnih vprašanj ter naglasil, da se je Rusija zelo približala rešitvi teh točk. Tako n. pr. ne obstoja več armensko vprašanje, ki je zaposljevalo Evropo skoraj tisoč let. Značilen za položaj v notranjosti je gospodarski napredek in ojačenje zveze med proletarijatom in kmetskim stanom. V zadnj. času je vstopilo v komunistično stranko na novo več kot dvesto tisoč delavcev.

Herriotova zunanja politika

PRESKUŠNJA DOBRE VOLJE NEMČIJE. — OBNOVA NEMŠKEGA GOSPODARSTVA. — PRIZNANJE RUSIJE.

Dunaj, 26. maja. s. O bodoči zunanji politiki Francije se je izjavil presumptivni ministrski predsednik Herriot dopisniku «Neue Freie Presse», da hoče Nemčiji pokazati dobro voljo Francije. Če bo videl, da bo naletel v Nemčiji na slabo voljo in zavlačevanje, potem bo onega, ki bo vodil proti njemu tako politiko, najostreje zasledoval. Glede reparacijske ga vprašanja zastopa Herriot načela Dawesovega poročila in je popolnoma na jasnem o tem, da je za obnovo gospodarske enote nemške države pred vsem potrebna odprava notranjih carinskih mej in železniške režije kakor tudi vseh institucij, ki morejo gospodarsko enoto ovirati. Glede izpraznitve Poruhrja Herriot ne more označiti termina. V tem vprašanju mora zapostaviti svoje občutke interesom domovine. Končno je izjavil Herriot, da smatra obnovo odnošajev z Rusijo za nujno potrebo.

London, 26. maja. s. Pariški poročevalec «Times»a javlja, da je verjetno, da je Herriot spremenil svoje nazore glede de jure priznanja sovjetske vlade in ne namerava priznati Rusije šele tedaj, ko bo eventualno sklenjena obojestranska trgovinska pogodba. Čim bo nova vlada sestavljena, hoče Herriot Rusijo brezpogojno priznati. Številni radikalci s temi nazori ne soglašajo. Z gotovostjo pa se izjavlja, da bo francoska vlada priznala sovjete najkasneje do 10. junija.

NOTRANJEPOLITIČNA SITUACIJA.

Pariz, 26. maja, e. V politični krizi je nastal majhen intermezzo. Oči vse Francije so obrnjene v Lyon, kjer bo bodoči ministrski predsednik Herriot izdelal listo novega kabineta. V splošnem se opaža popustitev napetosti, ker vso napeto pričakuje dni, ko se bo odločila kriza in se bodo dale nove smernice za notranjo in zunanjo politiko. To se zgodi prve tri dni meseca junija, ko se sestaneta kongresa radikalske in socijalistične stranke, ko se otvori zbornica ter poda Poincare ostavko ministrstva in se predstavi parlamentu Herriot s svojo novo vlado.

Z druge strani pa se poudarja, da kandidatura Painleveja za zbornično predsedništvo še ne pomenja, da se je opustila misel njegove kandidature za mesto predsednika republike, temveč jo le še potrjuje. Painleve je baje zahteval zase le vojno ministrstvo. Toda levica ga hoče imeti na višjem mestu, kjer da je prav potreben, ker je vreden popolnega zaupanja. Painleve ostane na čelu zbornice, dokler se ne najde kaka ustavna forma za umaknitev Milleranda s sedeža predsedništva republike. Po Painlevejevi preselitvi v Elysée bo zavzel njegovo mesto v zbornici kak socijalist.

Včeraj so mnogoštevilne socijalistične organizacije imele po vsej Franciji zborovanje, na katerih se je večinoma sprejela resolucija, ki se izreka za podporo radikalcev, ne da bi socijalisti sami sprejeli kako mesto v vladi.

POINCAREJEV GOVOR.

Pariz, 26. maja. j. Francoski ministrski predsednik Poincaré je imel včeraj v Bar le Ducu velik političen govor, v katerem se je bavil najprej z izidom volitev in vzrokih notranje - politične narave, ki so privedli do zmago bloka levice. Nato je obljubil, da bo v manjšini, skrbno zasledoval delo včerajšnje opozicije na vladi ter pazil predvsem na interese republike in domovine.

V nadaljnjem izvajanju se je Poincaré bavil s še negotovim vstopom socialistov v novo vlado in z težkočami, ki jih povzročajo pogajanja, ker morajo socialisti jemati preveč ozirov na svojo volilce. Tudi strankina disciplina jim bo zabranjevala vstop v vlado.

Italijanski kralj v Londonu

Dover, 26. maja. e. Italijanska kraljeva dvojica je s spremstvom na parniku Maid of Orlean prispela ob 15. iz Kalaisa v Dover. Došlece je sprejel princ Waleški in italijanski poslanik v Londonu della Torretta.

London, 26. maja. s. Listi prinašajo o priliki poseta italijanske kraljevske dvojice, ki je včeraj popoldne prispela v spremstvu prestolonaslednika in princezinje Mafalde v London, pozdravne članke. V splošnem se izraža zadoščenje, da je bilo vprašanje glede Jube rešeno na predvečer tega obiska. «Times» in «Daily News» naznačujeta, da so metode fašizma angleškim političnim nazorom tuje. Drugi listi naglašajo, da obravnava Mussolini evropska vprašanja z razumom. Njegovo stališče napram Dawesovim poročilom pomeni važen faktor v korist miru.

AMERIKA PRISTOPI HAAŠKEMU RAZSODIŠČU.

Washington, 26. maja. e. Senatna komisija za zunanje zadeve je odobrila predlog, po katerem Zedinjene države pristajajo na mednarodno razsodišče v Haagu.

BREZUSPEŠNA POGAJANJA MED ANGLIJO IN TURČIJO.

Carigrad, 26. maja. s. Četrta seja angleško-turške konference glede mosulskega vprašanja je potekla zopet brezuspešno, ker nobena delegacija ne more odstopiti od svojega stališča. Opustilo se je upanje, da bi bilo mogoče doseči sporazum. Prelom konference skoraj ni izključen.

POSESTVA GRŠKEGA KRALJA PRODANA.

Rim, 26. maja. j. Iz Soluna poročajo, da so bila posestva grškega kralja v Tesaliji prodana na javni dražbi za dva in pol milijona drahem. Ta znesek bo razdeljen med maloazijske begunce

Ponesrečena nedeljska demagogija klerikalcev

KLAVERN SHOD SLS V «UNIONU». — NAPOVEDANIH POSLANCEV TUDI NI BILO. — BREZVESTNO HUJSKANJE LJUBLJAN. PODŽUPANA. — BREZUSPEŠEN TRUD SLS, DA BI PREVALILA NA DRUGE ZLOČIN, KI SO GA ZAGREŠILI NAD NAŠIMI BOLNICAMI KLERIKALNI POSLANCI.

«Bolnike mečejo na cesto! Temu mora biti konec! Zato vsi, kojim je blagor ljudstva prvo, na protestni shod, ki se vrši v nedeljo dne 25. maja ob 10. dopoldne v veliki dvorani »Union«. Govorita poslanca Sušnik in Kremžar.» S krvavimi plakati te vsebine ter z velikanskimi pozivi v «Slovencu» je za nedeljski shod SLS vabila ljudi. Razventega so dobile komando vse klerikalne organizacije, da je njihova dolžnost, pripeljati v «Union» «vse, do zadnjega». Shod je bil navzlic temu slabo obiskan, ker so bili v unionski dvorani komaj zasedeni sedeži. Med poslušalci pa so bili večinoma okoliški ljudje, ki so jih pripeljali v čredah kaplani. Med meščani je bila velika večina takih, ki so prišli na shod iz radovednosti, ker bi radi slišali, na kak način znajo klerikalci na javnih shodih svoje ljudi «farbati».

Shodu je predsedoval profesor državne gimnazije gosp. Bogumil Remec, menda da pokaže, kako se sme pod njegovim predsedstvom uganjati demagogijo, hujskati ljudstvo proti obstoječemu ustavnemu stanju ter vzbujati plemensko sovraštvo.

Od klerikalnih poslancev ni bilo na shod **nikogar** in količkaj prebrisani shodarji so se lahko — prepričali, da so bili za nos potegnjeni, ko se jih je z lepaki vabilo na shod, češ, da bosta na shodu govorila «poslanca Sušnik in Kremžar». Zakaj nista prišla, bo že «Slovenec» našel zanje zagovor, ni pa dvoma, da sta imela **slabo vest**, ker spadata tudi onadva na zatožno klop, ker sta sokriva, da sta Štrcin in Žebot bolnice tako zafurala, da sedaj mečejo bolnike na cesto.

Kot glavni govornik je nastopil ljubljanski podžupan dr. Stanovnik, ki je s svojim nedeljskim govorom položil izpit za enega prvih klerikalnih demagogov in hujskačev. Vse to, kar je zadnje mesece bruhalo iz «Slovenca» in «Domoljuba», je Stanovnik podal v marijaceljskih kapljicah kot eleksir, ali fluid klerikalne brezvestnosti in hudobije, računajoč pri tem na omejenost poslušalcev in imajoč pred seboj edini cilj, da je treba uboge na duhu dobro nahujskati. Podžupan je primerjal položaj našega ljudstva danes s trpljenjem pod Turki v davnih časih. Demokrate je nagnal z bivšimi hlapci (Čujte in strmite!) Dunaja! Zato, da znajo tako petoliziti Beogradu. Stanovnik je vsa vojna in davčna bremena obesil slovenskim demokratom na vrat, zato, ker imajo klerikalci od 26 v Sloveniji 21 poslancev, demokrati pa enega in menda zato, ker so bili klerikalci avstrijski vojni priganjači in tisti, ki so inštalirali zloglasni Markov režim ter ga še do pred kratkim vzdrževali in podpirali. Tudi ukinjenje deželnega odbora kranjskega je Stanovnik položil na ramena demokratov. Da bi še bolj zanesljivo odvrnil pažnjo zborovalcev od krivde klerikalnih tigrov nad stanjem bolnic, je Stanovnik še razpaljeval plemensko mržnjo ter hujskal proti Srbom kot takim. Že samo s tem je doprinesel dokaz, kako strašno se godi danes klerikalcem. Ako bi nekdaj gosp. Stanovnik tako predrzno govoril proti Turkom, s katerimi je primerjal današnje nosilce režima, bi v 24. urah ne bil več niti župan, niti advokat in bi bil lahko vesel, če bi ga Turki pustili za — evnuha. V nedeljo pa je, kakor smo čuli, lahko govoril, kar je hotel, ko imamo za velikega župana tako močnega zaščitnika miru in reda.

O bolnicah je pripovedoval Stanovnik celo take bajke, da so ležali na bolniških posteljah kar «po štirje bolniki». Hudo je tudi udrihal čez režim radi blaznice na Studencu. Ni pa seveda povedal, da je že stara **krivda klerikalnega režima**, da je na Studencu tako, kakor je, ker klerikalci, dokler so imeli deželne dobrodelne zavode v rokah, ničesar niso storili za Studenec. Tudi so klerikalci tigri, — ako niso s svojim Markovim režimom dosegli za Studenec to, kar bi bilo treba — krivi, da svetijo na Studencu leščerbe mesto elektrike.

Originalen je bil drugi govornik g. Smodej, ki se je pritoževal, da se spravljajo tudi dobrodelne akcije v politiko. Mar ni SLS akcijo za bolnice započela in nadaljevala le zato, da zlorabi to samo na sebi humanitarno akcijo v svoje grde politične namene? Ni lepo od njega, da je lagal o Štamparju, da je on kriv vsega, kar se godi v bolnicah v Sloveniji.

Nedeljski shod SLS bolnikom ni prav nič pomagal s ceste, kakor tudi ni potegnil tigrov iz blata, v katero so zašli radi bolnic v svoji nesposobnosti in brezvestnosti. Edin uspeh, ki so ga klerikalci hoteli doseči in so ga bržčas tudi dosegli, je ta, da so njihovi ljudje šli iz «Uniona» nahujskani in z lažmi prenasičeni. Da to ne zadostuje niti za sanacijo bolnic, niti za reputacijo SLS, o tem se bodo gospodje že še prepričali. Žalostno je le, da ne bo radi brezvestnosti in demagogije klerikalnih voditeljev, nikdo drugi škode trpel, kakor zaslepljeno in zapeljano ljudstvo.

Politične beležke

+ **Kako spoštujejo klerikalci svetost zakona!** Nihče drugi kot Slovenci se še ni tolikokrat prepričal kako neodkritosrčni, hinavski in nepošteni so klerikalci. Kdor se spominja nekaj časa nazaj, ve, da je bil že od nekdaj za klerikalce eden glavnih «paradežiminov» gonja proti razporoki, s katero so klerikalci hoteli čuvati svetost zakona. Zadnji čas pa se je dogodil slučaj, da je katoliška duhovščina pokazala na eklatanten način, kako ona čuva svetost zakona. Nekje na Kranjskem živi pravoslaven Rus, čegar mlada žena mu je postala nezvesta. Da bi mogla zakon z drugim nadaljevati prestopila sta ona in njen ljubimec iz pravoslavja v katolicizem, *katoliška cerkev pa ju hoče sedaj poročiti in to brez ločitve in razporoke prejšnjega zakona.* Kje je tu doslednost, kje nauk o «svetosti zakona», kje morala? Navajamo ta slučaj kot nov dokaz, da katoliški duhovščini danes že res ni prav nič več svetega.

+ **Zanimiv pojav.** Značilno zlasti za razpoloženje v demokratskih vrstah v nekdanji Srbiji so resolucije krajevnih in okrajnih demokratskih organizacij, ki vsak dan v večjem številu izražajo svojo solidarnost s politiko g. Svetozarja Pribičevića. Posebno zanimiva je resolucija krajevne organizacije v Goroviću, okrožja kragujevaškega, ki pravi med drugim: «Zahvaljujoč se Vam (Pribičeviću), da ste s svojim nastopom rešili čast demokratske stranke, ko ste se izdvojili od politike «mrtvega morja» Davidovićevega, Vam izjavljamo od tod željo, da naj se naša stranka imenuje tudi *jugoslovenska,* torej jugoslovenska samostalna demokratska stranka, ker, ako se more govoriti o fašizmu Šumadije, potem samo o fašizmu v *jugoslovenskem* smislu, *nikakor v plemenskem.* V tem znamenju boste imeli za sabo celo Šumadijo.» — Izjave, ki prihajajo iz predkumanovske in južne Srbije ter Črne gore v korist samostalnih demokratov dokazujejo, da je tudi med srbskim delom našega naroda zelo jak pokret za jasno in ravno linijo jugoslovenskega nacionalizma, ki stremi za tem, da se za vsako ceno osigura narodno in državno jedinstvo pod egido Jugoslovenstva.

+ **Radić grozi, da bodo prihodnje volitve krvave.** Dunajska «Reichspost» objavlja razgovor svojega sotrudnika Deningerja z Radićem o njegovih namerah po končani ministrski krizi. Stjepan Radić je izjavil med drugim, da je sedaj situacija jasna in da je kralj Aleksander pri «Beli roki», kateri služi Pašić. To je absolutizem in pomeni obenem, da Hrvati in sploh vsi Nesrbi v Jugoslaviji nimajo ničesar več pričakovati od parlamenta v Beogradu. Hrvatsko, macedonsko, albansko, bosensko, nemško in madžarsko vprašanje postaja sedaj mednarodno. Vse zatirane narodnosti bodo morale sedaj solidarno iskati svoje zaveznike v inozemstvu. Zunanja situacija je za to sedaj ugodnejša kakor poprej. V Angliji je na krmilu Ramsay Macdonald, v Franciji Herriot in socijalisti. Bolgari in Turki se pripravljajo, da sklenejo pogodbo, Madžari pa so na strani Hrvatov. Prihodnje skupščinske volitve v Jugoslaviji bodo krvave.

Iz demokratske stranke

V nedeljo dne 25. maja so se vršili sledeči sestanki in predavanja:

V **Podzemlju pri Gradacu** se je vršil ustanovni občni zbor k. o. JDS, ki je bil krasno obiskan. Zborovanje je vodil g. Obersnel, za centralo JDS v Ljubljani je pa govoril g. Tavzes, s čigar izvajanji so se strinjali vsi zborovalci. V odbor so bili izvoljeni: Predsednik Lužar, podpredsednik Smuk, tajnik Golob, blagajnik Plut in poleg tega še trije odborniki. Izvoljeni odbor daje jamstvo, da bo nova krajevna organizacija krepko napredovala. Po zborovanju se je pričela zabava, ki so jo animirali vrli kmeč ki fantje - tamburaši pod vodstvom g. Obersnela.

V **Toplicah pri Nov. mestu** se je vršil shod, ki je bil prav dobro obiskan. Vodil ga je g. Gregorc. G. dr. Dinko Puc je v eno uro in pol trajajočem govoru podrobno orisal potrebo udejstvovanja naprednega življa, kar so navzoči z velikim odobravanjem vzeli na znanje.

V **Straži pri Toplicah** se je istotako vršil dobro obiskan javen shod, kojega so se udeležili v precejšnjem številu tudi pristaši SKS, ki so izvajanjem dr. Puca pritrjevali in jih opetovano odobravali. Po govoru se je oglasil k besedi g. Dular iz Jurke vasi, ki je v imenu Samostojnih izjavil, da so bila govornikova izvajanja pravilna in objektivna. Tudi on je pozival na složno delo vseh naprednjakov proti klerikalizmu.

Po svetu

— **Oster ukor Litvanski** je sklenila izreči veleposlaniška konferenca v Parizu. Kakor znano, je Zveza narodov na letošnjem marčevem zasedanju izdelala projekt za ureditev klajpedskega (memelskega) vprašanja. Projekt je takrat odobrila tudi litvanska vlada, ki pa se je sedaj premislila in zahteva zopet, da se ji vrne Vilna, ki je zapadla Poljski. Veleposlaniška konferenca je dalje ugotovila, da podpira litvanska vlada iregularne čete, ki vpadajo v klajpedsko in poljsko ozemlje. Z ozirom na vse to je veleposlaniška konferenca sklenila izreči Litvanski oster ukor in ji zagroziti z gospodarskimi in političnimi represalijami.

Borza

26. maja.

ZAGREB. V **efektih** tendenca mirna. Posebnih sprememb v tečajih napram petku ni bilo. Promet je bil precej slab. — V **devizah** je tendenca nespremenjena. Čeprav je dinar v Curihu nespremenjen so se tečaji vseh deviz — razen Pariza — neznatno učvrstili. Razlog temu učvrščenju je v glavnem v bližanju konca meseca, ko dospevajo izplačila in je radi tega povpraševanje poraslo. Zato je tudi blaga primanjkalo. Narodna banka je dajala le neznatne količine v devizi na Švico. Promet je bil slab. Nekaj več se je trgovalo le v devizah na Prago in Švico. Notirale so **devize:** Amsterdam 3025 do 3055, Dunaj 0.1141 do 0.1161, Budimpešta 0 do 0.11, Bukarešta 36 do 39, Italija izplačilo 358.75 do 361.75, Kopenhagen 0 do 1325, Kristijanija 0 do 1130, London izplačilo 353 do 356, New-York ček 80.875 do 81.875, Pariz 445 do 450, Praga 239.3 do 242.3, Stockholm 2117.5 do 2132.5, Švica 1436 do 1446, ček 1435 do 1445; **valute:** dolar 79.75 do 80.75, aK 0.1155 do 0, francoski franki 445 do 450, napoleondori 300 do 0; **efekti:** Trgo 38 do 40, Eskomptna 130 do 132, Kreditna Zagreb 130 do 131, Hipo 66 do 67, Jugo 118 do 120, Ljubljanska kreditna 235 do 0, Prašteđiona 915 do 920, Slavenska 115 do 120, Srpska 139 do 140, Eksploatacija 120 do 125, Šećerana 1135 do 1150, Isis 59 do 60, Nihag 100 do 110, Narodna šumska 95 do 100, Gutmann 850 do 875, Trbovlje 590 do 600, Vevče 0 do 170, 7 odst. posojilo 67.5 do 68.5, agrarne 24.5 do 25.5, Vojna škoda 143 do 144.

BEOGRAD. Tendenca živahnejša. Narodna banka je intervenirala v devizi na Švico. Notirale so **devize:** Dunaj 0.1152 do 0.1153, Bukarešta 36.75 do 37, Ženeva 1437.5 do 1438.5, London 354 do 354.25, Milan 360 do 360.25, New-York 81.35 do 81.4, Pariz 445 do 446, Praga 240.7 do 241, Solun 162 do 0, Sofija 0 do 58.5; **valute:** dolar 80 do 80.5, leji 0 do 58; **terminski zaključki:** Praga za 20. junija 241, Ženeva za 30. junija 1430 do 1440.

CURIH: Beograd 6.975, — Newyork 566.25, London 24.62, Pariz 30.90, Milan 25.05, Praga 16.70, Budimpešta 0.0065, Bukarešta 2.65, Sofija 4.10, Dunaj 0.007975.

TRST: Beograd 27.70 do 27.90, Dunaj 0.0315 do 0.0325, Budimpešta 0.0250 do 0.03, Praga 66.60 do 67, Bukarešta 10.50 do 11, Pariz 122.75, London 98.25 do 98.50, New-York 22.55 do 22.65, Curih 398 do 401, valute: dinar 27.75 do 28, avstrijske krone 0.0315 do 0.0325, dolar 22.45 do 22.60, 20 zlatih frankov 86.50 do 87.25, uradni tečaj zlate lire 437.21.

DUNAJ: Beograd 869 do 873, Berlin 16.65 do 16.95, Budimpešta 0.78 do 0.84, London 308.700 do 309.700, Milan 3134 do 3146, Newyork 70935 do 71185, Praga 2093 do 2103, Curih 12535 do 12585; **valute:** lire 3130 do 3150, dinarji 867 do 873; **efekti** (v tisočih): Jugoslovanski papirji: Trgo 25, Hipo 56, Eskomptna 105, Jugo 103, Trbovlje 510, Jesenice 1100, Zenica 1150, Gutmann 800, Slaveks 290, Šećerana 960, ostali papirji: Juli Süd 492, Bankverein 123, Länderbank 310, Živnostenska 813, Alpine 490, Poldi 523, Škoda 1213, Daimler 20.

PRAGA: Beograd 42.55, Rim 154.125, Budimpešta 3.80, London 147.80, Newyork 33.95.

BERLIN: Beograd 5.155, Milan 18.70, Praga 12.46, Newyork 4.19.

NEWYORK: Beograd 123.50, Pariz 540.50, Curih 17.67, Rim 442, Dunaj 0.1412, Budimpešta 0.12, Praga 294.50.

LONDON: Beograd 354, Pariz 79.60, Rim 98.37, Dunaj 309.000, Praga 147.50.

TERMINSKA KUPČIJA S KAVO:

(Cene za 100 kg netto brez konta.)

Trst, 26. maja. Za maj 705,690, za julij 700,685, za september 700,685, za december 690, 675, za marec 1925: 680,665. Tendenca mirna.

Vsak previden šef

skuša uslužbencem delo olajšati in isto od njih zahtevati točno izvršeno, to se doseže le z

ERIKA in IDEAL pisalnim strojem

The Rex Co., Ljubljana.

Celjsko gledališče v Ljubljani

Celje, pred prevratom kakor Črtomirov, Ajdovski gradec, ljuto naskakovan po besnem Valjhunu, je danes svobodno jugoslovensko mesto. Mestno gledališče, še nedavno torišče fanatične mržnje proti vsemu, kar je slovenskega, je danes naše. Dva okrogla stolpa, ki tvorita stopnišče gledališča, sta bila nekdaj mučilnici in ječi: v njih so celjski grofi in kasnejši mogočniki trpinčili takratno slovensko rajo. Mnogo bridke slovenske socijalne in kulturne zgodovine je zvezano z današnjim slovenskim celjskim gledališkim poslopjem.

Celje pa je vendarle že stara zibel slovenske dramatike na Štajerskem. Duhovnik Josip Drobnič, novinar in učitelj slovenščine, rojak Stanko Vraza, zato navdušen Ilirec, je mnogo občeval s Hrvati. Dolgo vrsto let je služboval ob slovensko - hrvatski meji ter si osvajal ideje, ki so žarele iz takratnega Zagreba. Napisal je tudi ilirsko-nemško - italijanski slovar in ilirsko slovnico ter je prelagal igre zlasti iz hrvaščine.

Tudi prvi ilirski drami: Kukuljevića igro «Juran in Sofija ali Turki pri Sisku» ter igro «Štefan Šubić ali Bela IV. na Hrvaškem» je poslovenil Josip Drobnič. Izdal ju je Giontini l. 1850. v Ljubljani. Poslovenil pa je Drobnič še nekaj drugih iger, ki so se vse uprizarjale po provizornih in skrajno skromnih slovenskih odrih.

Koncem l. 1849. je prišel Drobnič za suplenta na celjsko gimnazijo, kjer je deloval do 7. marca 1851. Svoboda se je takrat sijajno zablestela tudi Slovencem. Drobnič je začel izdajati «Slovensko čbelo», «berilo za obudo in omiko slovenskega jezika», zbiral okoli sebe navdušeno mladino, zlasti dijake ter jih je učil igrati. A tudi iz slovenskih meščanskih slojev je pridobil diletante za predstave, ki so se vršile pod njegovim vodstvom v celjskem mestnem gledališču.

Iz hrabre čete tedanjih celjskih gledaliških diletantov naj omenim le troje, ki jih je poznala še današnja starejša generacija: gospo Kapusovo, zdravnika dr. Premšaka in Viktorja Leitmaierja, ki je bil, dasi po krvi Nemec, v onem času navdušen slovenski igralec.

Leta 1851. je Drobnič s Hrašovcem ustanovil celjsko Čitalnico. A že je svoboda mrknila: nemška vlada je Hrašovca prestavila med Nemce, prof. Drobniča pa je poslala v pokoj. Drobnič je umrl l. 1861. v Gradcu.

Šele l. 1862. je bila celjska Čitalnica končno oživotvorjena in je po vzoru ljubljanske Čitalnice takoj začela prirejati slovenske dramatske predstave.

Toda šele l. 1899., po otvoritvi Narodnega doma z lepo dvorano in večjim odrom ter s primernimi dekoracijami se je v Celju začelo resno delovanje na dramatskem polju. Novoustanovljeno Celjsko pevsko društvo je s pomočjo Čitalnice igralo prav živahno, prirejalo predstave, spevoigre, žaloigre in burke ter imelo kar po dve predstavi na mesec. Duša vseh teh priredb so bili dr. Karlovšek, dr. Ravnihar, Fr. Perdan in Raf. Salmič. Zlasti poslednji si je kot mnogoletni režiser in izvrstni igralec ter pevec za visoki razvoj slovenske dramatike v Celju pridobil nepozabnih zaslug. Repertoar se je ravnal vedno po ljubljanskem. Najpožrtvovalneje so sodelovale iz gole ljubezni za slovensko zavest in kulturo hčerke in gospe iz najboljših celjskih slovenskih rodbin: Baševa, Detičkova, Hrašovčeva, Karlovškova, Kalanova, Kokaljeva, Kukovčeva, Sernečeve, Vrečarjeva (pevka) i. dr., igralci pa so bili slovenski odvetniki, koncipijenti, profesorji, uradniki, učitelji, akademiki, trgovci in obrtniki.

Tako je ostalo v Celju do prevrata. Predstave so stale nad poprečkom in marsikatera igralska kreacija je imela umetniško višino. Ambicija in požrtvovalnost celjskih gledaliških diletantov je bila vzorna za vso Slovenijo.

Celjsko gledališče se bliža svoji stalnosti. Združenje slovenskih igralcev je prevzelo lani upravo, nastavilo ondi nekaj poklicnih tovarišev in začelo gojiti s požrtvovalnim sodelovanjem domačink in domačinov strokovno najboljši, moderni repertoar.

Sad dosedanjega idealnega truda celjskih igralk in igralcev nam je Udruženje pokazalo v nedeljo in ponedeljek zvečer: igrali sta se opereti **«Mam'zelle Nitouche»** in **«Pri treh mladenkah».** Vse lepo delo in pravo višino celjskega gledališča bi nam boljše pokazalo kako dramatično delo, ker v drami je težišče umetniškega udejstvovanja celjskega odra, Udruženje igralcev pa se je pač iz praktično - materijelnih razlogov — obe predstavi sta šli njemu v prid — odločilo za opereto, ki jo Celjani goje šele par mesecev. Dosegli pa so tudi v njej že stopnjo, ki je za oder igralcev-amaterjev prav častna in vsega priznanja vredna.

S spoštovanjem in oduševljenostjo je sprejelo ljubljansko občinstvo celjske požrtvovalne pionirje moderne dramatske umetnosti. Obe predstavi sta želi viharno in prisrčno priznanje. Hervéjevo staro, ljubeznivo naivno, a še vedno prijetno «Nitouche» poslušamo in gledamo še zdaj radi. Od leta 1894. dalje je bila vedno znova zmagovita na ljubljanskem odru. Prvič so jo peli pri nas danes že slavni umetniki: Irma Polakova, Denizo, Drag. Freudenreich, Celestina, Rud. Inemann majorja, Anić Champlatreuxu; a tudi kasneje smo imeli v tej operetі često izvrstne moči (n. pr. Bohuslav, Marek, Skalska).

Celjani so nam dali v celoti prav dostojno predstavo: veselje in volja sta rodila uspeh, ki je zasluženi. Z večjo rutino si pridobe nedvomno še več temperamenta in več tempa, zlasti pa več šarma in pristne humornosti. V muzikalnem oziru je treba še dosti dela, a tudi v igralskem zahtevamo več detajlov in fines. Celjanom je potreben predvsem operetni režiser, ki ima okus, dosti smisla za gracijo in eleganco ter dovolj čuta za komiko v glasbi, petju in situacijah.

Gdč. Pavlinčeva kot Deniza, gosp. Pfeifer kot Celestin, gosp. Janko kot poročnik, gosp. Zorman kot major, ga. Kalanova kot predstojnica, gosp. Reš kot Loriot in gdč. Mirnikova kot Korina so podajali svoje uloge pravilno in dosledno. Posebno nam je ugajala gdč. Mirnikova; v večjih ulogah mora biti gotovo izborna igralka. Isto velja o ge. dr. Kalanovi, ki je podala predstojnico tako, da ji ni kaj oporekati. Gdč. Deniza včasih še malo distonira in forsira svoj glas, ki pa je sicer prav simpatičen in bi s šolanjem gotovo še mnogo pridobil. Igralka je dobra, čeprav včasih malce pretirava. V celoti pa ima že precej rutine in je zelo uporabna sila. — Gosp. Pfeifer, — ki je, kakor čujemo, duša celjskega odra — je podal ulogo organista v celoti zelo dobro, zanemarjal pa je detajle. Gosp. Janko ne izkorišča dovolj španske stene in izpušča nešteto prilik za igro. Oba igralca pa sta sicer prav zadovoljivo rešila svoji ulogi. G. Perc bi lahko izvabil iz svoje uloge še več humorja; s katerim se je dobrodejno postavil g. Reš. Oba sta bila v ostalem na mestu. Prav dober je bil ženski zbor, ustrezal pa je tudi moški. Oba so pomnožili ljubljanski tovariši.

Sinoči so dali Bertéjevo spevoigro v treh dejanjih **«Pri treh mladenkah».** Ta po popularnih Fr. Schubertovih pesmih in klavirskih skladbah sestavljena opereta je po svoji vsebini nesiano sentimentalno dunajsko skrpucalo. Z neokusno spekulacijo na Schubertovo priljubljenost je znana dunajska operetna tvrdka zaslužila med Nemci milijone, dočim je živi Schubert moral že z 31. letom umreti beden in sestradan.

Celjani so se s to — za Slovence čisto neprimerno in nezanimivo, celo dolgočasno — spevoigro lotili pretežke naloge. Niso ji še kos, dasi priznavamo, da so z vnemo storili vse, kar so mogli. Zlasti je ugajala gdč. Lubejeva, ki se ji vidi po petju, igri in plesu, da je velenadarjena poklicna igralka in pevka. Izgledala je prav simpatično in razvijala mnogo pristnega, ljubeznivega temperamenta. Gdč. Lubejeva je resničen operetni talent.

Prav dostojno je dal gosp. Otoški skladatelja Schuberta; mož je nastopal z diskretno nobleso in mirno ter je tudi pel z okusom. Izvrsten tip je bil Novotný gosp. Pfeiferja ter takisto priznanja vreden kot igralec in plesalec baron Schober gosp. Janka. Ustrezala je popolnoma gdč. Pavlinčeva kot temperamentna Grizi, simpatično govori gosp. Reš kot Tschöl in dobro karakterizira gosp. Žabkar grofa Scharntorfa. Kot šarža je končno zanimala realistična hišnica ge. Založnikove.

Obe predstavi je dirigiral gosp. ravnatelj Sancin, ki je spravil iz reduciranega ljubljanskega orkestra, kar se je pač dalo storiti z eno samo skušnjo.

Vobče je bil tempo sinoči boljši kot prvi večer, zato tudi uspeh še večji. Gg. Janko in Lubejeva in g. Reš so morali nekaj točk celo ponavljati. Po tretjem dejanju je ljubljansko Udruženje odlikovalo ljube goste z venci in šopki, publika pa jim je priredila prisrčne ovacije.

Gledališče je bilo prav dobro zasedeno in je dospelo tudi s Štajerskega, iz Celja in drugod mnogo občinstva. Tako se je zaključilo prvo gostovanje Celjanov s popolnim moralnim uspehom.

Pravo

Schichtovo milo z znamko „Jelen“

je bilo, je in bo vedno ostalo najboljše.

Pri nakupu pazite na ime „Schicht“ in na znamko „Jelen“!

Naši kraji in ljudje

Kraljica Marija v ljubljanskem „Dečjem domu“

Ljubljana, 26. maja.

Danes popoldne ob 16. se je pripeljala kraljica Marija v avtomobilu z Bleda v Ljubljano, da obišče tukajšnji «Dečji dom», ki je nastanjen v posebnem oddelku deželne bolnice. Pred vhodom jo je pričakovala številna šolska deca ljubljanskih ženskih šol, ki jo je ob prihodu prisrčno aklamirala. Kraljico je najpreje pozdravila predsednica «Dečjega doma» g. Franja dr. *Tavčarjeva,* ki se je nahajala v spremstvu celotnega upravnega odbora «Dečjega doma». Prisotna sta bila tudi zdravstveni inšpektor dr. *Katičić* in šef doma dr. *Ambrožič*. Učenka V. razreda «Mladike» Krista Kovačeva je izročila kraljici z lepimi pozdravnimi besedami venček rdečih vrtnic, učenka IV. razreda Petja Jugova pa šopek belih cvetlic, namenjenih za prestolonaslednika Petra. Ona je v imenu šolaric zaprosila kraljico, da prevzame za sinčka pisemce, čegar vsebina se glasi takole:

Mili naš, najdražji Peterček!

Še leto dni nisi star, majcen si še, a vendar si svoji ljubeči mamici najdražji zaklad in nam vsem bratec, ki Te ljubimo iz dna otroške duše.

Domovina Te še ne potrebuje sedaj, a ko razpneš nekoč svoja sokolska krila, tedaj glej, da boš vreden sin svojega junaškega očeta ter Peter drugi le po imenu, v vrlinah pa ves enak svojemu velikemu dedu Petru I.

Peterček mili, božji krilatci naj bdijo pri Tebi, saj Tvoji so bratci. Sprejmi mnogo poljubčkov od nas.

Osnovna šola «Mladike».

Kraljica se je šolarkam iskreno zahvaljevala ter nato odšla v «Dečji dom», kjer ji je šef dr. Ambrožič razkazoval ustanovo ter stanje internistov, katerih je tačas 25 dojenčkov in 10 mater. Kraljica je ostala v «Dečjem domu» nad eno uro in se je za vsakega gojenca posebej zanimala.

Pri odhodu iz «Dečjega doma» se je zbralo poleg šolark in funkcijonarjev zavoda tudi večja množica drugega občinstva, ki je prirejala odhajajoči kraljici burne ovacije. Kraljica se je odpeljala v spremstvu dvorne dame zopet nazaj na Bled.

Inšpektor Jan Ružička

(K današnji 70letnici njegovega rojstva.)

Inspektor Ružička je v Ljubljani v vse krogih znana, ugledna osebnost. Brat s češkega severa, ki se je ustalil med nami in je naš prav tako kakor svojec vseh v Ljubljani živečih Čehov. Je predsednik Češkoslovenske Obce in praznuje dne 27. t. m. svojo 70letnico.

Rodil se je v Časlavi, dovršil tam nižjo realko, višjo pa v Kutni hori, nakar je na praški politehniki dopolnil geometriške in matematične študije. Koncem 1871. je vstopil v rodnem mestu v državno službo kot začasni zemljemerec pri upravi zemljiškega davka, zatem pa je bil do leta 1878. v enakem svojstvu zaposlen v Kraljevem gradcu, Chrudimu in Žemberku. Odtod je šel v Dalmacijo, kjer je v Zadru in Imotskem služboval dve leti. L. 1880. je bil dodeljen dunajskemu finančnemu ministrstvu, a le za kratko dobo, ker ni maral nemščino priznati za svoj občevalni jezik, so ga dali v Ljubljano, odtod pa po dveletnem službovanju l. 1883. dodelili okrajnemu glavarstvu v Postojni kot defenitivnega zemljemerca. V Postojni se je l. 1885. poročil s hčerko notarja Pavla Bezeljaka. L. 1901. je bil kot arhivar zemljiškega katastra premeščen k finančnemu ravnateljstvu v Ljubljani. Tu je l. 1907. napredoval za inšpektorja in vodjo evidenčno-katastralnega urada. L. 1917. je po 35letnem službovanju stopil v pokoj

in otvoril lastno zemljemersko pisarno.

Seveda se je inšpektor Ružička v teh letih svojega življenja v Ljubljani popolnoma vdomačil in si pridobil zaupanje someščanov. Od l. 1915. do 1921. je bil član ljubljanskega občinskega sveta kot referent v stavbnih in tehničnih zadevah. Zavzema pa tudi častno mesto podpredsednika inženjerske zbornice v Ljubljani. Je dolgoleten član Ljubljanskega Sokola ter Jugoslovensko-češkoslovaške lige. Od l. 1918. dalje fungira — in to je njegova poglavitna reprezentanca — kot predsednik tukajšnje Češkoslovenske Obce, dočim je že prej bil agilen član prejšnjega Češkega kluba, kateremu se je pridružil na prvem sestanku v l. 1881. Razvoj češkoslov. življa v Ljubljani in njegovo sedanje gibanje je njegova zasluga. Vse svoje sile posveča utrditvi slovensko - čeških bratskih stikov, ki jih je vedno iskreno branil. Po sebi je tudi umevno, da je mož čvrstega narodnega in naprednega kova.

Gosp. inšpektorju Ružički — sedemdesetletniku — naše bratske čestitke: Na mnogaja leta!

Izlet pevskega društva „Ljubljanski Zvon“ v Beograd

(7. do 10. junija 1924.)

Leta 1910., torej v nevarnih časih, ko smo še tlačanili Avstriji, ko je bilo nevarno govoriti o bratih Srbih, se je bilo odločilo pevsko društvo «Ljubljanski Zvon», ki je takrat obstojalo komaj par let, prirediti izlet v Beograd, prestolico Srbije. Inicijativo za ta izlet so dali ga. Franja dr. Tavčarjeva, gg. dr. Niko Županič, Rado Pustoslemšek in dr. Anton Švigelj. Namera tega izleta je naletela na hud odpor avstrofilskih krogov, zlasti nemškega časopisja in vlade same. Društvo jo je vseeno uresničilo. Koncem junija 1910 je poletelo v Beograd, ki mu je priredil naravnost sijajen sprejem. Že vhod slovenskih pevcev v mesto je bil impozanten. Zvonaši so obiskali grob velike dramske umetnice, Slovenke Vele Nigrinove, kjer je intendant narodnega gledališča M. Gavrilović v svojem govoru proslavljal domovino pokojne umetnice in slovensko - srbsko bratstvo. Še isti večer je pevski zbor «Ljubljanskega Zvona» v nabito polnem gledališču priredil koncert v prid šumadijskim poplavljencem. Koncertu je prisostvoval tudi tedanji prestolonaslednik, sedanji naš kralj Aleksander, ki se je zelo laskavo izrazil o lepoti slovenske pesmi, o preciznem izvajanju zbora in dovršenem petju solistov ge. J. Foedranspergove in Lj. Iličića. Za ta nastop je bil zbor «Ljub. Zvona» naštudiral in ga je vodil gosp. Avgust Vašta, soprog znane mladinske pisateljice g. Ilke Vaštetove. Beograjska publika je bila brezmejno navdušena. Drugi dan so bili Zvonaši povabljeni na kraljev dvor, kjer jih je kralj Aleksander prisrčno pozdravil, se z njimi pogovarjal in se je zanimal za naše razmere. Popoldne so se pevci udeležili ljudske slavnosti v Topčideru ter so prisostvovali slavi kraljevega imena. Med nje je prišel tudi blagopokojni kralj Peter in se ž njimi prijazno pomenkoval. — V Smederevu so pevce prišli pozdravit srbski seljaci od blizu in daleč. Dnevi bivanja «Ljub. Zvona» v Beogradu so ostali pevcem nepozabni. Prekrasen sprejem, velika srbska bratska gostoljubnost, uspeh slovenske pesmi so rodili v njih zavest, da je ideja jugoslovanskega kulturnega edinstva dobila najugodnejša tla v narodu srbskem.

Štirinajsto leto poteka od teh lepih dni in «Ljubljanski Zvon» se pripravlja zopet na pot v Beograd, topot v prestolico ujedinjene naše domovine in države. Za izlet vodi v Ljubljani priprave poseben odbor, v katerem sede inicijatorji izleta l. 1910.: ga. Franja dr. Tavčarjeva, dr. Županič, R. Pustoslemšek, dr. Švigelj ter odborniki «Ljubljanskega Zvona». Pevski zbor priredi dne 7. in 8. junija t. l. v Beogradu dva koncerta z sporedom slovenskih umetnih zborov skladateljev: Adamiča, Lajovica, Ravnika, Pavčiča in Premrla ter jugoslovenskih narodnih pesmi v raznih harmonizacijah. Koncerte bo dirigiral pevovodja gosp. Zorko Prelovec, ki je prevzel društveno pevovodstvo baš po prihodu «Ljubljanskega Zvona» iz Beograda l. 1910. in poučuje zbor že 14. leto. Učitelj Avgust Vašte je bil leta 1910. prestavljen na Ciril - Metodovo šolo v Trst, kjer je koncem vojne nagloma umrl za špansko boleznijo. — Zbor «Ljubljanskega Zvona» šteje 60 pevcev in pevk. V zboru, oziroma odborniki, člani so danes le še štirje pevci, ki so bili leta 1910. v Beogradu. Ti so br.: Lojze Pip, Lojze Lombar, Jože Jamnik in Slavoj Gärtner. —

Beograjskemu sprejemnemu odboru načeljujejo gg. Rista Odavić, načelnik umetn. oddelenja v ministrstvu prosvete, dramatik in pisatelj Branislav Nušić, katera sta vodila priprave za «Zvonov» izlet l. 1910. in dr. Ribnikar, direktor «Politike». Tajnik odbora je skladatelj Kosta Manojlović. V odboru so dalje zastopniki vseh beograjskih narodnih, kulturnih in umetniških društev.

Dve nesreči na blejskem jezeru

Dve težki nesreči sta se zgodili v nedeljo popoldne na Blejskem jezeru in le posebni sreči je pripisovati, da sta zahtevali samo eno žrtev. V nekem čolnu so se vozili 4 dijaki in 4 dijakinje državne trgovske šole v Zagrebu, ki so napravili izlet na Bled. Eden izmed dijakov, ki je bil v plavalnih hlačah, je hotel skočiti v vodo na najglobokejšem mestu. V trenutku, ko je hotel odskočiti ga je neka dijakinja prijela za noge. Čoln se je nagnil in vsled sunka prevrnil. V bližini so veslali po jezeru mariborski trgovci gg. Weixl, Šoštarič, Oset Murko, Jančič, Novak, Zidanšek Barta in Starkel, ki so se udeležili občnega zbora Zveze trgovskih gremijev. Ko so opazili težko nesrečo sosedov, so s svojim čolnarjem Jak. Knafličem takoj prihiteli na kraj nezgode in rešili vseh osem oseb. Štiri dijakinje, ki so bile oblečene, so bile že popolnoma nezavestne. Vse ponesrečence so prenesli rešitelji v hotel «Triglav», kjer so dobili zdravniško pomoč. Vsi so si kmalu opomogli, le eno je prijel srčni krč, pozneje pa je zdravnik ugotovil še pljučnico.

Mariborčani so se pozneje zopet vrnili na jezero. Ko so prispeli nekako v sredino, so zopet zaslišali klice na pomoč in opazili preobrnjen čoln. Ker pa so bili preveč oddaljeni, niso mogli takoj na pomoč. Prihiteli pa so zato drugi čolni, med prvimi čoln mariborskega trgovca g. Berdajsa, s katerim je bil tudi g. Tomo iz Moravč. Potegnilo sta iz vode nezavestno deklo, dočim so drugi rešili neko žensko in nekega podnarednika. 15-letni Franc Grilc iz Lesc, ki je bil tudi v ponesrečenem čolnu, pa je utonil. Obe nesreči je pripisovati samo skrajni neprevidnosti. V zadnjem slučaju so osebe, ki so se nahajale v čolnu, čoln tako močno gugale, da je zajel vodo in se prevrnil.

Žrtev Ljubljanice

Ljubljana, 26. maja.

Kopališka sezona sicer še ni pričela, vendar pa že imamo zaznamovati prvo žrtev. Zahtevala jo je Ljubljanica, katere valovi so pogoltnili v nedeljo 20 letnega čistilca oken, Franca Oražna, zaposlenega pri tvrdki Viktor Tropečar na Mestnem trgu. Mladenič se je odšel takoj po kosilu v družbi svojega tovariša Ivana Vidmarja kopat v Ljubljanico ob Trnovskem pristanu. Med kopanjem se je Vidmar oddaljil in šel ob strugi navzgor. Oražen pa je hotel takrat preplavati Ljubljančino strugo z levega brega proti desni plati. V sredi ga je pa naenkrat zajel močan tok in ga vrgel proti takozvani «špici» ob Gruberjevem prekopu. Vsled strahu ga je trenotno bržkone zgrabil tudi krč, tako da ni zamogel najti odpora proti toku. Mimoidoči pasanti so opazili, da je nekdo izginil pod gladino in da se ni več prikazal nad vodo. Obvestili so o dogodku takoj policijsko stražnico, ki je prosila za pomoč rešilno postajo. Ta je odposlala takoj na kraj nesreče nekaj mož, ki so pričeli z iskanjem trupla. Njihov trud pa je bil zaman. Voda je namreč med tem že odnesla nesrečeža dobrih šestdeset metrov naprej. Tamkaj ga je našel šele pozno popoldne upokojeni železničar Ivan Grilc. Iskal je truplo v vodi z železnim kavljem na drogu, ki se je zadrl v utopljenčevo stegno, nakar ga je potegnil iz vode. Na lice mesta je prišla nato komisija z zdravnikom dr. Avramovićem in policijskim uradnikom, nakar je bilo truplo po pregledu prepeljano v mrtvašnico k sv. Krištofu. Pokojnik je bil doma iz Stranske vasi, občina Sv. Gregor pri Vel. Laščah. Mladenič je bil jako marljiv in inteligenten.

Dunajski list piše:
Dame bodo imele priliko, dokazati svoj okus, pri izberi **jumperjev,** katerih barve naj harmonirajo s poltjo.
Jumperje ima v bujnih barvah v zalogi
Fran Lukić, Pred škofijo št. 19.
1023a

K umorom v Krašni in pod Šmarno goro

Ljubljana, 26. maja.

Preiskava zagonetnega umora Jere Sever iz Savelj pri Ježici, je krenila nenadoma drugim pravcem. Od tedaj, ko je bila Severjeva umorjena v Krašni, pa do danes, je 16 orožnikov V. brigade pod vodstvom žand. narednika g. Guština preiskovalo zagonetni dogodek neprestano in z veliko požrtvovalnostjo. Kljub temu pa preiskava ni pokazala nobenih pozitivnih uspehov. Pač pa so se zmanjšale med tem okolščine, ki bi obremenjale berača, ki so ga svoječasno zaprli kot osumljenca. Ta berač je namreč izpovedal in baje tudi dokazal, da je bil na Ježici in sploh na Posavju zadnjič pred 20. leti, pozneje pa nikdar več. V ostalem se govori in sumi, da je v zagonetni umor Jere Severjeve v Krašni zapletenih okoli 150 ljudi. Danes so pripeljali orožniki v zapore tukajšnjega deželnega sodišča zopet nekega berača, ki so ga prijeli pod Limbarsko goro blizu Moravč, t. j. tam, kjer naj bi bil dejanski morilec Severjeve doma. Podrobnosti te aretacije in okoliščine, radi katerih je bil prijet, za enkrat še nismo mogli zvedeti. Toliko pa lahko rečemo že sedaj, da bo najbrže novo aretirani berač pravi morilec in da bo s tem zaključena dolgotrajna preiskava umora v Krašni.

• • •

O umoru M. Zevnikove pod Šmarno goro pa smo zvedeli sledeče nove podatke: Janez Kristan, ki je osumljen umora in proti kateremu se je nabralo toliko obtežilnega materijala, da je vsak dvom o njegovi krivdi skoraj izključen, še vedno trdovratno zanika, da bi bil on morilec ali pa vsaj sokrivec. Pri zaslišanju na ljubljanskem sodišču je izpovedal sedaj nekatere stvari, ki bi utegnile zagovarjati njegovo nedolžnost. Da se dožene verodostojnost njegovih trditev, se je napotila danes posebna komisija ljubljanskega sodišča na kraj umora. Govori se, da je imela umorjena Zevnikova ljubezensko razmerje nekje v Ljubljani, kamor je zadnje čase zahajala, a ni nikdar povedala, h komu in po kaj. Zato se sumi, da je morda kdo od njenih intimnejših znancev vedel za njeno nameravano potovanje v Ameriko, izvabil iz nje informacije glede potovanja in denarja in jo potem usodepolnega dne počakal v gozdu med Skaručno in Zg. Pirničami, kjer jo je potem umoril.

REMINGTON Mod. 12 brazilijni pisalni stroj
FRANC BAR Cankarjevo nabr. 5. Tel. 407

Dopisi

GORNJIGRAD. Dne 22. maja so iz Mozirja na 6 vozovih pripeljali pohištvo in akte bivše politične ekspoziture. Bočani so streljali in konje okinčali. Srezka oblast začne uradovati dne 26. maja. — Začetkom junija namerava direkcija pošte v Ljubljani uvesti v Savinjski dolini državni avtomobilni promet in sicer redno zvezo od Rečice na Paki-Mozirje - Ljubno - Gornjigrad z velikimi avtomobili, razen tega pa vsaj za poletne mesece, to je v turistični sezoni z malim avtom zvezo Mozirje - Solčava, a samo pod pogojem, da se spravijo v red izogibališča. Vse dosedanje mizerne poštne razmere celega okraja bodo na en mah ugodno rešene, kar je velika zasluga poštne direkcije v Ljubljani.

ROGAŠKA SLATINA. Kakor se nam poroča, se je ustanovilo v Rogaški Slatini pevsko društvo «Sloga». Potreba po samostojnem pevskem društvu obstoja že od nekdaj, kar priča, da so se že večkrat ustanavljali pevski odseki enega ali drugega — že obstoječega društva, ki pa zaradi gotovih vzrokov niso mogli obstojati. S tem je gotovo v vsakem oziru ustreženo lokalnim potrebam.

VUZENICA. V našem trgu je že itak preveč gostiln, pa se nam obeta za nameček zopetna otvoritev gostilne Stakzerjeve, ki je bila lansko jesen oblastveno zaprta vsled lastnikove soudeležbe pri razpečavanju komunistične literature. Lastnik in lastnica sta moledovala sem in tja, porabila sta tudi kot Nemca ugodno priliko zadnjega poseta g. Schauerja na Muti ter mu ginljivo iznesla svoje jade in prosila za njegovo intervencijo za zopetno otvoritev gostilne. Ne rabimo te gostilne, ne rabimo čivkanja nemških gospodičen, ampak hočemo red in parijanje.

SLOVENJGRADEC. Kot zaključek letošnje sezone sta priredila pevsko društvo in salonski orkester koncert z igro «Volkašin». Pevske točke so se pod vodstvom neumornega g. Krajnca izvajale brezhibno. Tako moški kakor tudi mešani zbor sta pokazala vedno lepši razvoj. Orkestralne točke so pričele z uverturo «Marinarella». Komad je bil izvajan precizno. Tudi vse ostale točke so ugajale. Glede igre naj omenimo kratko, da je bila res prava kmečka gostija, kateri je predsedoval starešina g. Kopač. Maske so bile izborne, narodne noše lepe. Bil je res lep večer, poln užitka za vsakega ljubitelja godbe in lepega petja. Želeli bi le, da bi občinstvo ne motilo predstav z govorjenjem. Tudi otroci ne spadajo na take prireditve.

PTUJ. Tukajšnja XV. podružnica Ferijalnog Saveza je v svrho dosege velikih smotrov priredila cvetlični dan, ki je proti pričakovanju zelo dobro uspel. Zato se odbor iskreno zahvaljuje zavednemu in darežljivemu občinstvu, ki je bodisi gmotno, bodisi moralno pomoglo k dobremu uspehu! Predvsem pa dolgujemo neizrečeno zahvalo gdč. Ivi Kobalovi, ravnateljici internata Mladika, ki je v svoji veliki požrtvovalnosti pač največ pripomogla! — Odbor F. S.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama.

Torek, 27.: Zaprto.
Sreda, 28.: «Paglavka». Premijera. Izv.
Četrtek, 29.: «Cezar in Kleopatra». Izv.
Petek, 30.: «Dom». B.
Sobota, 31.: «Izgubljene duše». E.

Ljubljanska opera.

Torek, 27.: «Traviata». Gostuje gdč. Frisekova iz Plzna. A.
Sreda, 28.: «Manon Lescaut». E.
Četrtek, 29.: «Poljub». Ljudska predstava. Izv.
Petek, 30.: «Gorenjski slavček». D.
Sobota, 31.: «Carjeva nevesta». C.
Nedelja, 1.: «Manon Lescaut». Ljudska predstava. Izv.

Celjsko mestno gledališče.

Torek, 27.: «Pri treh mladenkah». A.

Mariborsko gledališče.

Torek, 27.: «Selo Stepančikovo». Gostovanje Hudožestvenikov.
Sreda, 28.: «Češnjev vrt». Gostovanje Hudožestvenikov.
Četrtek, 29.: «Življenski boj». Gostovanje Hudožestvenikov.

Na razstavi slovenskih umetnikov v Hodoninu so bila prodana — kakor nam poročajo — sledeča dela: Božidar Jakac: «Na nabrežju», Anton Gvaiz: «Iz Krka» in «Grozd in citrona», Pipo Peteln: «Stari Maribor št. 169 in 170», Henrika Šantel: «V noši», «Deklica z vrčem» in «Portretna študija», Ivan Janovsky: «Tramontana», Ljudmila Janowska: Tihožitje številka 185 in 186, «Slovenka» in «Hiša na Bledu» (zadnja dva bakroreza pa 3krat), Rudolf Marčič: «Agave na Rabu» in Adrija, Saša Šantel: Pogled na Ljubljano in Anica Sodnik-Zupančeva: «Pogled na Ljubljano».

«Veronika Deseniška» v knjigi. Najnovejše delo pesnika Otona Župančiča, izvirna petdejanska tragedija s prologom «Veronika Deseniška», katere posamezni odlomki so bili objavljeni v letošnjem «Ljubljanskem Zvonu», izide tekom meseca junija v založbi ljubljanske Zvezne knjigarne.

Gostovanje tenorista dr. Merica v Gradcu. O tenoristu dr. Moricu, ki je 16. t. m. gostoval v Gradcu, je prinesel «Grazer Tagblatt» z dne 18. maja t. l. sledečo laskavo oceno: «Predstava Trubadurja nam je prinesla dogodek resničnega, blestečega visokega C. Makso Adrian (dr. Moricovo gledališko ime) z dunajske Volksopere je srečni lastnik tega zvenečega čudeža, s katerim se ponaša njegov žlahtno doneči glas, ki je tako blestel, kakor že dolgo nismo slišali v naši operi. Ta glas z mamljivo «stretta»-višino je zajedno uglajen s tako izbrano muzikalno fineso in vzorno izgovorjavo, da ni čudno, ako je poslušalstvo prišlo v ekstazo ter je umetnika prisililo, da je arijo ponovil. Povrh je podal dr. Adrian Manrika tudi v trenutkih najnežnejšega čustvovanja s plemenito možatostjo, s čemer je dobila predstava še večjo umetniško vrednost». Kakor čujemo, bo gostoval gospod dr. Moric v začetku junija tudi v Ljubljani v operah «Cavalleria rusticana» in «Faust».

Gospa Avgusta Danilova — voditeljica gledališke šole v Clevelandu. Gospa Avgusta Danilova, po tradiciji in zaslugah, ki si jih je stekla za slovenski gledališki oder, ena prvih naših igralk, je prevzela vodstvo gledališke šole in slovenskega gledališča v Clevelandu, mestu, kjer se nahaja številno in intelektualno najznatnejša slovenska kolonija v Ameriki.

Uspešne produkcije Labanove plesne šole v Zagrebu. Labanova plesna šola iz Hamburga žanje v Zagrebu, kjer gostuje do 27. maja, prav lepe uspehe. Umetnost njegovih plesalcev je ekspresivnega značaja. Med moškimi plesalci se posebno odlikuje g. Jens Keith, čigar talent visoko prekaša ostali ansambel.

Repertoar beograjskega gledališča obsega sedaj sledeče komade: opere: Hoffmannove pripovedke, Onjegin, Carmen, Fra Diavolo, Manon (Massenet); drame: Kajanje, Kralj Lear, Lunevillska živilja, Soiree libre: Literatura, Steklenice, Koža, Scampolo, Zona Zamfirova. Poleg tega gostuje Labanov plesni ansambl v dvorani «Maneža» 29., 30. in 31. maja.

Vojnovićeve «Maškerate ispod kuplja» v Beogradu. Ivo Vojnovićeva drama «Maškerate ispod kuplja», s katero bo gostovalo zagrebško gledališče letos tekom Olimpijade v Parizu, se študira sedaj v Beogradu. Delo se uprizori prve dni junija.

Mednarodne glasbene svečanosti v Pragi obetajo koncem maja in začetkom junija velike, nepričakovane uspehe. Dosedaj je najavilo svoj obisk na svečanostih nad 150 evropskih glasbenikov, ki pridejo na produkcijo z vseh delov Evrope.

R. Strauss umaknil «Intermezzo». Z Dunaja poročajo, da je skladatelj R. Strauss umaknil rokopis svojega najnovejšega dela «Intermezzo», ki se je imelo uprizoriti na Dunaju letos 4. oktobra. Strauss namerava oddati delo v uprizoritev kakemu inozemskemu gledališču.

Korngold v Parizu. Erik Wolfgang Korngold, skladatelj «Mrtvega mesta» se mudi te dni v Parizu, kjer je deležen velikih časti in svečanosti. — V Parizu se nahaja tudi Max Klein, ki se pripravlja na večjo glasbeno produkcijo. Pel bo na Mozartovih svečanostih in nastopi v «Don Juanu», «Figarovi svatbi», «Cosi fan tutte» itd.

«Kajanje». Včeraj smo naznanili uprizoritev izvirne srbske drame «Kajanje» (ne «Kajenje») v Beogradu. Dramo je napisal mlad srbski gledališki pisatelj Aleksander Ilić, ki slika v svojem delu naše ljudi brž po ujedinjenju. Disharmonije in temne strasti jih razjedajo ter jim trujejo življenje. Cinizem jih meče iz ekstrema v ekstrem; iz obupa v kesanje, iz revolucije v samovoljno potuhnjenost, vse na končni račun čistosti življenja. Glavna oseba v drami je gozdar, mož jako osebne note, ki razvija bogato dejanje na vseh poljih. Njegov antipod je Beograjčanka Vera, tip sodobne modernistke, ki hoče izkoristiti vsako situacijo v lasten prid. Komad se odigrava na obali Donave na pesku, ki predstavlja nesigurno sodobno življenje od danes do jutri.

Domače vesti

* **Spomenik kralja Petra v Bečkereku.** V Velikem Bečkereku se je sestavil poseben odbor, ki ima nalogo, da postavi dostojen spomenik blagopokojnemu kralju Petru-Osvoboditelju. Občinski odbor je v to svrho dovolil prispevek 100.000 dinarjev.

* **«Jadranska Straža» v Beogradu.** Na beograjski univerzi se je predvčerajšnjim pod predsedstvom skupščinskega predsednika Ljuba Jovanovića vršil občni zbor tamkajšnje podružnice «Jadranske Straže». V krasnem govoru je Ljuba Jovanović pojasnil idejne cilje, ki si jih je stavila ta patrijotična družba. Deloma se je že uresničilo hrepenenje po sinji Adriji in družba naj z vsemi silami in sredstvi pospešuje propagando za Jadransko morje. Za predsednika je bil ponovno izvoljen g. Ljuba Jovanović.

* **Novi generalni direktor Osrednjega urada za zavarovanje delavcev.** Na včerajšnji seji osrednjega odbora v Zagrebu je bil izvoljen na mesto pokojnega Viljema Bukšega za generalnega direktorja Osrednjega urada za zavarovanje delavcev, dosedanji namestnik generalnega direktorja, dr. Milan Glaser. Kakor se nam dalje poroča, so bili na predlog ljubljanskega okrožnega odbora prevedeni vsi nameščenci ljubljanskega okrožnega urada, razen dosedanjega ravnatelja gospoda Kocmurja.

* **Imenovanja v carinski službi.** Za carinske posrednike so imenovani: Ljudomil Nabergoj za Dravograd, Anton Stekar za Jesenice, Andrija Jovanović za Maribor. Carinski posrednik Josip Pitamic je iz Ljubljane premeščen v Dravograd.

* **Nadzorovanje carinarn v Sloveniji.** V zadnjih dnevih se je mudil v Sloveniji generalni direktor carin g. Vasa Dimitrijević v spremstvu inspektorja Simića. Inspiciral je carinarnice v Prekmuju, v Mariboru, Celju in na Koroškem. Kakor se sliši, so se izvršile nekatere izpremembe v osobju.

* **Razmejitev z Albanijo.** Poslaniška konferenca v Parizu se je preteklo soboto na daljši seji bavila z vprašanjem razmejitve med Jugoslavijo in Albanijo. Konferenca še ni storila definitivnega sklepa, ker albanska vlada še nadalje vztraja pri tem, da mora samostan Sv. Naum pripasti Albaniji ter zahteva še nekatere druge mejne korekture v svojo korist.

* **Smrtna kosa.** V ponedeljek zjutraj je umrla v splošni bolnici v Ljubljani gospodična Zora **Gorázd**, hči lastnika trgovskega tečaja g. Frana Gorázda. Pokojnica je bila ena prvih Slovenk, ki se je posvetila višjemu trgovskemu študiju in je tudi kot prva Slovenka absolvirala trgovsko akademijo v Pragi. Po dovršitvi študij se je udejstvovala pri raznih trgovskih podjetjih in je bila razen tega priznana učiteljica trgovskih ved. Njeno življenje je bilo vztrajno delo, ki ga je sedaj pretrgala nenadoma smrt. Pogreb bo v sredo ob 4. popoldne iz splošne bolnice. Prizadeti ugledni ljubljanski narodni rodbini iskreno sožalje, plemeniti duši pokojnice pa večnaja pamjat! — V Mariboru je umrl natakarski vajenec g. Hugon Pire, sin brivskega mojstra g. I. Pirca. Pogreb bo danes ob dveh popoldne iz Aleksandrove ceste 49 na pokopališče v Podbrežju. Blag mu spomin!

* **Dobrotniki bolnice za ženske.** Prejeli smo: Ravnateljstvo bolnice za ženske bolezni v Ljubljani se v imenu svojih oskrbovank in novorojenčkov najprisrčnejše zahvaljuje «Splošnemu ženskemu društvu» v Ljubljani za darovano perilo. Doslej je bolnica prejela: 40 m šifona, 168 srajčk, 211 plenic, 25 pletenih jopic in 1 zavijalo, kar pomeni za bolnico prav izdatno dejansko pomoč.

* **Popolnilo «Zahvale».** V oglasu, ki ga je v nedeljo objavilo «Jutro» glede smrti in pogreba gospe Alojzije Homanove v Radečah je po pomoti izostal pasus, v katerem rodbini Krisper in dr. Dernovšek izrekata zahvalo tudi pevskemu društvu Zidani most, kar s tem radi popravljamo.

* **Udeležniki občnega zbora društva slovenskih sodnikov** 29. maja t. l. imajo 50 odst. popusta na železnici. Vse postaje obveščene. Karte je obdržati za povratek, uverenje dobi vsak na občnem zboru. Velja od 25. do 29. t. m.

* **Občni zbor društva «Gospovetski Zvon»** se vrši dne 3. junija t. l. ob 20. v salonu pri «Lozarju» na sv. Jakoba trgu. Vabijo se vsi p. t. člani, da se ga udeleže. Odbor.

* **Zveza slov. stavbenih delovodij in risarjev v Ljubljani.** Redni občni zbor se vrši v nedeljo 1. junija ob 9. dopoldne v Ljubljani, Streliška ulica 24. Poleg običajnega dnevnega reda se bo razpravljalo o pravilih centra, poslovniku ter izpolnilo došle proglasnice, zato je udeležba za vse članstvo obvezna. — Odbor.

* **Delegacija ministrstva financ v Ljubljani** namerava izdati sistematični **register zakonov, naredb, uredb itd.** objavljenih v «Uradnem listu», ki se nanašajo na stroke **finančne uprave** v času od 4. novembra 1918. do 31. decembra 1923. s kratko navedbo vsebine. Naročila naj se naslovijo na predsedstveno pisarno delegacije. Cena broširanega registra 10 Din.

* **Usoda starih učiteljev-upokojencev.** Od kluba v Mariboru živečih upokojenih učiteljev smo prejeli povodom naše zadnje tozadevne notice še sledeče vrstice: Dne 18. novembra 1923 smo predložili narodni skupščini sledeče svoje zahteve: 1. Pokojnine v kronah naj se takoj ukinejo ter nadomestijo z dinarskimi. 2. Službeni prejemki upokojenega učiteljstva naj se enakomerno izenačijo z onimi aktivnega učiteljstva. V vlogi se je med drugim tudi naglašalo, da je učiteljstvo vplačevalo v pokojninski zaklad v zlati valuti in moralo vsled svojega narodnega delovanja pretrpeti pod bivšim avstrijskim režimom težka preganjanja, ne da bi klonilo. In ta zvestoba je vredna, da se upoštevajo naše pravične zahteve. Zato poudarjamo z naglasom: Nezaslišna krivica bi bila, ako bi se upokojenemu učiteljstvu ne priznali enaki prejemki kot aktivnemu. Žalibog pa so ostali dosedaj vsi naši obupni klici za nujno pomoč zaman.

* **Učitelji-ferijalci.** Mestno Udruženje ferijalnega saveza priredi v soboto 7. junija izlet v Postojno. Učitelji-ferijalci, ki bi se hoteli udeležiti tega izleta, naj se javijo pri prof. Vladimiru Lapajnetu na drž. realki ter plačajo za vožnjo in vstop v jamo 85 Din do četrtka 29. maja. Na poznejše prijave se radi preskrbe brezplačnega vizuma za prekoračenje meje ne bodo oziralo. M. U. F. S. v Ljubljani.

* **Zopetna otvoritev obrata na drž. podkovski šoli.** Drž. podkovska šola je pričela v novo urejenih prostorih v državni žrebčarni na Selu zopet v polnem obsegu obratovati. — Obvezni poluletni tečaj na državni podkovski šoli Selo-Moste pri Ljubljani prične dne 1. julija. Za vstop je vložiti pri ravnateljstvu do 15. junija predpisane kolkovane prošnje ter priložiti: 1.) rojstni in krstni list, 2.) domovinski list, 3.) zadnje šolsko spričevalo, 4.) učno spričevalo, 5.) ubožno spričevalo in 6.) nravstveno spričevalo. Pouk v podkovski šoli je brezplačen. Učenci dobivajo redne državne podpore ter imajo brezplačno stanovanje v zavodu; skrbeti pa morajo sami za hrano in potrebne učne knjige.

* **Sprejem gojencev v nižjo vojno akademijo.** Letos se sprejme v nižjo šolo vojne akademije 400 mladeničev, ki so absolvirali vsaj 7. razred gimnazije ali realke; le v slučaju, da bi se takih ne zglasilo zadostno število, se bodo sprejemali tudi absolventi 6. razreda gimnazije ali realke. Prošnje je vložiti do 10. avgusta pri komandi vojne akademije v Beogradu. Zdravniški pregled se vrši dne 1. septembra, a koj nato tudi sprejemni izpit. Od izpita so oproščeni le dijaki, ki so dovršili 7. razred s prav dobrim uspehom in pa dijaki z višjimi študijami. Studij v nižji šoli vojne akademije traja 2 in pol leta. Podrobni pogoji in program izpita so se razposlali ravnateljstvom srednjih šol in komandam vojnih okrožij.

* **Poučno potovanje pomorskih kadetov.** Tudi letos se vrše poučna potovanja kadetov trgovske mornarice na šolski ladji «Vila Velebita». Prvi se vkrcajo kadeti iz Kotora. Na potovanju pristane ladja v Patrasu, Pireju, v Atenah in v Carigradu, na povratku še v kakem drugem grškem trgovskem mestu. Na drugo poučno potovanje gredo kadeti bakarske, na tretje pa kadeti dubrovniške trgovske pomorske akademije. Jugoslovanska naselbina v Carigradu pripravlja izletnikom lep sprejem.

* **Električna centrala ob Savi.** Komisijonalna obravnava v zadevi zgradbe električne centrale ob Savi pri Krškem je bila prošlo soboto končana in se bo najbrže v kratkem izdala zagrebški mestni občini tozadevna koncesija. Kakor javljajo zagrebški listi, bo tamkajšnja občina takoj pričela s potrebnimi pripravami. Ker bi se v Jugoslaviji težko dobilo investicijsko posojilo v znesku 250 milijonov dinarjev, se bo skušalo angažirati inozemski kapital, najbrže švedski, gradbena dela pa prevzame Zagreb kot lastnik centrale. Pri gradnji bo zaposlenih približno 5000 ljudi. Hidroelektrična centrala bo dajala 25.000 konjskih sil ter bo preskrbela z električnim tokom vse kraje od Krškega do Zagreba.

* **Avtomobilska nesreča Ljubljančana pri Zg. Polskavi.** V petek, okoli šestih zvečer, se je zgodila na državni cesti pri Zg. Polskavi velika nesreča. Rado Hribar od firme Jugo-avto iz Ljubljane in K. Čamernik sta se peljala z motorji k dirki v Maribor. Ker sta se že od Ljubljane dalje kosala v hitrosti, sta vozila z veliko naglico skozi Polskavo. Pri kilometrskem kamnu 120.6, kjer je sicer neznaten ovinek državne ceste, pa je zavozil K. Čamernik v drevo; vrglo ga je iz sedla in se je motorni bicikelj pri tem močno poškodoval. K. Čamerniku se je vsled silnega udarca izlilo eno oko. Slučajno se je pripeljal iz Konjic mimo neki avtomobilist, ki je odpeljal ranjenca v mariborsko bolnico. Zanimivo je, da se je na imenovanem kraju zgodila avtovozačem že tretja nesreča. V interesu avtomobilistov bi pač bilo, da se postavi tamkaj opozorilno znamenje.

* **Zakup drž. lova Martinček na Jelovci.** Direkcija šum v Ljubljani odda v petletni zakup državni lov na Martinčku v izmeri 1391 ha. Ponudbe sprejema do dne 10. junija opoldne. Podrobne informacije daje omenjena direkcija in šumska uprava v Bohinjski Bistrici.

* **Problem pobijanja malarije.** Prihodnji četrtek prispejo v Jugoslavijo delegati Lige narodov, ki bodo prepotovali našo državo ter proučevali problem pobijanja malarije, ki je zlasti v naših južnih krajih zelo razširjena in zahteva vsako leto mnogo človeških žrtev. Delegati ostanejo več tednov v Jugoslaviji.

* **Škoda vsled povodnji.** Hidrotehnični odsek kmetijskega ministrstva je zbral podatke o škodi, ki jo je napravila povodenj v teku zadnjih štirih tednov ob Savi in Donavi. Poplavljenih je bilo 40 vasi, 273 hiše pa so bile vsled povodnji razrušene. Skupna škoda je cenjena na 134 milijonov 400.000 dinarjev.

* **Silna ploha v okolici Bitolja.** V okolici Bitolja je prošlo soboto divjala silna ploha. Velika bujica vode je v mnogih krajih razrila ceste in poplavila polja. Odnesla je tudi železniški most. Vlak z vojaškim transportom je skočil s tira. Promet z Bitoljem je začasno ustavljen. Škoda je ogromna.

* **Samomor.** Pri tako zvanem Belem slapu med Trbovljami in Hrastnikom je skočil v noči na 17. t. m. v Savo v samomorilnem namenu 29 letni samski rudar Mihael Kamnikar, zaposlen v rudniku v Trbovljah. Samomorilec, čigar trupla še niso našli, je doma iz Doboveca pod Kumom.

* **Kenji so se splašili posestnikovemu** sinu Albinu Kepicu iz Sp. Gamelj. Zdirjali so proti Tacnu in povozili sodarskega vajenca Antona Novaka, ki je dobil težke notranje poškodbe. Zdravi se v splošni bolnici v Ljubljani.

-Kino-Ljubljanski-dvor-

Telefon štev. 730

27. in 28. maja

-Mladi maharadža

Orijentalska drama v 7 velikih dejanjih.

V glavni vlogi priljubljeni

--- Rudolfo-Valentino ---

Predstave ob 3., 1/2 5., 1/2 8. in 9. uri

Iz Ljubljane

u— **Sedemdesetletnica inšpektorja g. Ružička** je v intimnem prijateljskem večeru proslavila sinoči ljubljanska Češkoslovenska Obec, ki ji je jubilant že dolga leta predsednik. Večera so se udeležili tudi mnogoštevilni Jugosloveni, tako da se je razvil v lepo manifestacijo naše bratske vzajemnosti.

u— **Zveza Ljubljanskih Orjun** naznanja, da se vrši pogreb brata Fr. Oražma, danes v torek 27. t. m. ob 17. uri 30 min. iz mrtvašnice pri Sv. Krištofu. Zbirališče arena Narodnega doma ob 17. uri. Udeležba obvezna za člane in članice, po možnosti v kroju.

u— **Doklada na hišno najemnino.** Poročilo o zadnji seji občinskega sveta izpopolnjujemo v toliko, da je bila sklenjena 35 in ne 350 odstotna doklada na hišno najemnino.

u— **Posestniki-mejaši** ob Gruberjevem prekopu in Ljubljanici se opozarjajo, da se dne 27. maja t. l. ob 8. dopoldne vrši na licu mesta uradna ugotovitev lastnine obrežja Gruberjevega prekopa in Ljubljanice. Pričetek obhoda in ogleda je ob 8. zjutraj pri odcepu Gruberjevega prekopa na levem obrežju na Prulah. — Vabijo se torej k ogledu vsi interesentje z naročilom, naj vsak mejaš v torek, 27. t. m. dopoldne čaka na dotičnem obrežju, katerega užitke si lasti.

u— **Dražba mestnih jarkov.** Trebljenje jarkov, ki spadajo v mestno okrožje ljubljansko, se odda potom zmanjševalne dražbe, ki se vrši dne 1. junija ob treh popoldne pri Mokarju na Ižanski cesti.

u— **Mestno kopališče ob Ljubljanici.** Prejeli smo: Zadnji čas se opaža, da se zbira na kopališču ob Ljubljanici mnogo občinstva in kopalcev, ne da bi jim bilo to dovoljeno. Občinstvo pohaja in se vozi s kolesi po travniku pred kopališčem ter dela s tem mestni občini občutno škodo. Tudi v kopališču samem ovira občinstvo popravljalna dela, moti delavstvo in dela škodo. Pred otvoritvijo je poset kopališča bodisi peš, s kolesi ali čolni strogo zabranjen in se bo proti vsakemu, ki bi se tej prepovedi ne pokoril, kazensko postopalo.

u— **Čevljarsko obrtna zadruga v Ljubljani** naznanja interesentom, da se vrši pomagalska preizkušnja v nedeljo dne 15. junija 1924. Zglasiti se je najkasneje do 11. junija v zadružni pisarni, Hrenova ulica 4. Načelstvo.

u— **Tombolski dobitki Sokola I.** so razstavljeni pri tvrdkah: «Elite», Prešernova ulica, Gričar in Mejač, Selenburgova ulica, Mathian, Dunajska cesta, četvorice in petorice pri Oleum, Mestni trg in J. C. Mayer, Stritarjeva ulica. Glavni kakor mnogi dobitki so res dragoceni ter praktično uporabljivi. Vsak kdor vidi nevestino opremo si jo zaželi, zatorej pridno kupujte tablice. Dobite jih v vsaki trafiki.

u— **Perzijske preproge v Ljubljani.** V znani tvrdki P. Magdič so izložene prekrasne originalne perzijske preproge. — Priporočamo interesentom da ne zamude redke prilike, da si ogledajo izložbo, ki bo trajala samo par dni.

u— **Za lastnike psov.** Točna evidenca vseh v občini se nahajajočih psov je neobhodno potrebna zlasti, da se zamorejo pravočasno odrediti potrebni ukrepi v svrho preprečenja pasje stekline. Lastniki psov v mestnem okrožju ljubljanskem se tedaj pozivljejo, da jih pridejo — v kolikor se to doslej še ni zgodilo — popisat ob navadnih urah v mestni popisovalni urad na magistrat. Navesti je treba: številko letošnje pasje znamke in pa ime, starost, velikost, pasmo in barvo psa. Kdor ne pride psa popisat, bo kaznovan v smislu obstoječih predpisov.

u— **Umrli v Ljubljani.** Zadnja dva dneva so bili prijavljeni sledeči smrtni slučaji: Slavko Bizovičar, vrtnarjev sin, 8 mesecev. — S. Agneta Osvalda Krošel, usmiljenka, 36 let. — Fran Čater, vlakovodja, 43 let. — Pavel Bolta, sin tiskarniškega uslužbenca, par minut. — Marjeta Bogataj, užitkarica-hiralka, 78 let. — Janežič Marija, posestnikova žena, 24 let.

u— **Policijske prijave.** Od nedelje na ponedeljek so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 1 tatvina, 2 prestopka kaljenja nočnega miru, 7 prestopkov cestnega policijskega reda, 1 prestopek v zglaševalnih predpisih, 1 ples brez dovoljenja, 2 prestopka razgrajanja in en prestopek žaljenja straže.

u— **Poskušen samomor.** V samomorilnem namenu je izpila služkinja A. B. iz Zgornje Šiške, uslužbena pri trgovcu T. Kuncu na Tržaški cesti, 70 gr. lizola. Prepeljali so jo z rešilnim vozom v bolnico. Njeno stanje je bilo opasno, a je sedaj že izven nevarnosti.

u— **Ogenj vsled neprevidnosti.** Ana M., zasebnica, stanujoča na Mestnem trgu št. 9. je postavila v nedeljo pop. pred svoje stanovanje lesen zaboj, poln pepela, med katerim se je nahajala še žareča žerjavica. Zaboj se je okrog pol treh popoldne vnel, kar je k sreči opazila neka stranka. Poklicala je mimo hiše idočega policijskega nadzornika Pavlovića, ki je obvestil požarno brambo. Predno pa je nastala večja nevarnost, so ogenj udušile že stranke v hiši.

u— **Slab paznik.** Ko je pripeljal v soboto popoldne v mesto posestnik Jakob Derglin iz Lanišča krompir, je po prodaji skočil na Krekovem trgu k brivcu in za ta čas izročil konja in voz v oskrbo nekemu tujcu. Ko se je vrnil, je plačal neznancu nagrado, nakar je ta naglo odšel svojo pot. Derglinu se je zdelo to sumljivo in res je takoj ugotovil, da mu je neznanec odnesel šest praznih vreč. Naznanil je zadevo policiji, ki je čudnega «paznika» aretirala že čez eno uro na Kongresnem trgu in sicer v osebi starega policijskega znanca Ivana Marinka iz Notranjih Goric.

u— **Prefriganka.** 49 letna Alojzija Jančar iz Dobrunj je prišla v nedeljo zvečer pred stražnika na Bleiweissovi cesti, ki jo je prijel radi splošne sumljivosti. Pozneje se je izkazalo, da nosi pri sebi še čedno konjsko odejo, ki jo je potegnila iz nekega skednja na Viču. Odromala je v zapor.

u— **Nenavaden prizor** se je nudil v nedeljo pasantom na Spodnjih Poljanah. Iz podstrešja visoke dvonadstropne hiše se je čulo prerekanje, takoj nato pa je priletelo skozi okno moško kolo, ki je z vso silo treščilo ob tla in se zdrobilo. Mlad zakonski par se je bil nekaj sprl; v svoji jezi je mož pograbil kolo in ga vrgel na cesto. Slučaj je hotel, da ni nikogar poškodoval.

Iz Celja

c— **Posebni vlak iz Celja na Malgajevo slavnost.** Predsedstvo celjske sokolske župe naznanja, da odide dne 29. t. m. povodom Malgajeve slavnosti v Guštanju posebni vlak iz Celja ob 4. zjutraj in dospe v Guštanj ob 8. uri. Iz Guštanja odide ob 19. in pride v Celje ob 23. Posebnega vlaka se lahko poslužijo tudi turisti v Sav. dolino.

c— **List za listom pada.** G. Anton Kušar, skladiščnik tvornice Westen nam javlja, da je že osebno sporočil okrajnemu glavarstvu v Celju, da naj se njegovo ime črta iz kandidatne liste «Nepolitične gospodarske stranke» (nemškutarske) za občinske volitve v občini Celje-okolica.

c— **Poslovanje na carinarnici.** Uradne ure na carinarnicah so od 8. do 12. dopoldne in od 3. do 6. popoldne, ob sobotah pa od 8. do 12. dopoldne in od 3. do 5. popoldne, ob praznikih od 9. do 11. dopoldne. Gremij trgovcev opozarja dalje na sledeči odlok finančnega ministrstva: Carinarnice imajo v bodoče sprejeti samo taka izvirna izpričevala, ki so od lastnika blaga lastnoročno potrjena. Za slučaj, ako se naknadno dokaže ali sumniči, da je bilo predloženo izvirno izpričevalo nepravilno, bo carinarnica postopala napram vsakomur v smislu zakona in ga naznanila sodišču. Za blago pa se bodo morale plačati naknadne pristojbine po maksimalni carinski tarifi.

c— **Višji in nižji tečajni izpit na drž. realni gimnaziji v Celju.** Za višji tečajni izpit iz pismenega je določen termin od 2. do 6. junija. Ustmeni izpit se vrši dne 25. in 26. junija pod predsedstvom prosvetnega šefa g. dr. Stan. Bevka iz Ljubljane. Nižji tečajni izpiti se vrše od 11. do 17. junija t. l.

c— **Notarsko mesto v Celju,** oziroma drugo notarsko mesto, ki bi po morebitni izpraznitvi postalo prosto, je razpisala notarska zbornica v Ljubljani. — Prošnje je vložiti do 8. junija t. l.

c— **Strelovodne naprave.** Mestni magistrat celjski opozarja posestnike hiš in drugih objektov, ki imajo na svojih zgradbah montirane strelovode, da pustijo čimpreje strelovodne naprave preizkusiti in event. nedostatke popraviti, ker ogrožajo poškodovani strelovodi ne le lastna temveč tudi tuja poslopja. Tudi električno omrežje je v veliki nevarnosti, kar dokazuje najbolj neurje dne 24. septembra pr. l., ko je strela udarila v stolp farne cerkve in vsled slabe zemeljske napeljave strelovoda preskočila na električno napeljavo v cerkvi ter dospela na ta način v mestno električno omrežje, kjer je napravila izdatno škodo.

c— **Vojaški koncert v Celju.** O priliki krstnega slavja domačega 39. pešpolka dne 28. t. m. koncertira tudi mariborska vojaška godba, ki je dospela že v nedeljo v Celje in je priredila včeraj dne 26. t. m. v Narodnem domu prav dobro obiskan koncert.

Iz Maribora

a— **Matura na mariborskih srednjih šolah.** Kot ministrski odposlanci bodo predsedovali izpitom: na drž. gimnaziji in realki dr. Mihajlo Kombolj, gimn. ravnatelj v Zagrebu, na moškem učiteljišču dr. Janko Bezjak, višji šolski nadzornik, drž. ženskem učiteljišču in zasebnem učiteljišču šolskih sester dr. Leopold Peljanec, inšpektor srednjih šol.

a— **Komanda mariborskega vojnega okruga** se je preselila pretekli teden v vojašnico kralja Aleksandra na Meljski cesti.

Moja stanovanjska zadeva

Nikdar nisem nosil svojih zasebnih teženj v javnost. Ako to storim sedaj, izzvan po načelniku stanovanjskega urada, naj se mi oprosti, toda dolžan sem pojasnila radi svojega imena in radi stranke, ki ji pripadam, ker mi nedeljski «Slovenec» ponovno očita samolastnost in preziranje zakonov.

Več let sem stanoval v malem stanovanju 2 sob in 1 kabineta v hiši, zgrajenem ob potresu iz starega materijala porušene ljubljanske bolnice. Bili smo tako na tesnem, da eden mojih sinov ni imel postelje. Stropi so puščali in včasih smo morali v stanovanju uporabljati dežnike. Ob dežju in pozimi je stala voda v kleti pol metra visoko. Tramovi so bili prepereli in jih je lastnik v enem traktu dal izmenjati lani, ni pa hotel popraviti mojega stanovanja, ker je — opravičeno — zahteval, da se mu v hiši da eno stanovanje za hišnega upravitelja, ki je bil tudi le v zasilnem stanovanju. Letos januarja je lastnik predlagal mestnemu magistratu, naj se uradno ugotovi stanje mojega stanovanja in ukrenejo varnostne odredbe. Mestni stavbni urad je nato komisijonelno dognal, da so tramovi popolnoma pregniti in prepereli in da se je pod tudi že deloma poveznil in da je tudi sicer stanovanje v sila slabem stanju. Tej komisiji je prisostvoval tudi član stan. urada.

Bil sem tedaj na tem, da izgubim še tisto skromno streho, ki sem jo imel. V tej stiski sem se odločil, da grem kot podnajemnik k prijateljevi rodbini, ki je dobila vsled delne preselitve nekaj več prostora. Predno sem pa to storil, sem šel na stan. urad in tam to javil osebno dr. Stanovniku. Ta je odvrnil: Po zakonu Vam je to dovoljeno, ali kadar bo stanovanje prosto, bomo ž njim razpolagali. Jaz sem odgovoril: Toda v tem slučaju bom tudi jaz prosilec.

Stanovanjski urad je kmalu nato to stanovanje dodelil inž. Sernecu, jaz pa sem proti temu odloku vložil pritožbo.

Kje je tu od moje strani kaka nepravilnost ali nezakonitost? Nezakonitost je zakrivil edino le stan. urad, ki je dodelil stanovanje, ki ni bilo dodeljivo, osebi, kateri se po zakonu stanovanje dodeliti ne more.

Načelnik stan. urada trdi, da mi je ta dodelil prav krasno stanovanje v Magdičevi hiši, ki pa sem je iz užaljenosti odklonil. Tudi ta trditev ni točna. Nikdar nisem dobil uradnega odloka, da mi je dodeljeno kako stanovanje. Pač pa mi je nekega dne nekdo telefoniral s stanovanjskega urada, če vzamem na znanje dodelitev stanovanja v Magdičevi hiši. Jaz sem to odklonil, 1. ker mi je bilo stanovanje premajhno, 2. ker bi se moral na ta način odpovedati stanovanju, v katerem sem, ter bi tako 3. prišel iz dežja pod kap, kajti za stanovanje v Magdičevi hiši nisem bil prosil jaz, ampak druge osebe, ki bi vsled tega mogle z uspehom rekurirati, jaz bi pa ostal na cesti.

Da pa to stanovanje zame ne bi bilo zadostno, je razvidno iz tega, da se je sedaj dodelilo mlademu zakonskemu paru brez otrok.

Taka je tedaj ta »neprijetna« stanovanjska zadeva. Če končno še ugotavljam, da sem šest let brezuspešno iskal primernega stanovanja, in da je g. Stanovnik, predno je bila seja stanovanjskega sosveta, v katerem se je odločalo o tem stanovanju, pravil, da «bomo dr. Puca vrgli ven», in pa da je ob drugi priliki izjavil neki prosilki: «Naša naloga je, da preskrbimo svoje pristaše», — mislim, da sodbo o tej aferi z mirno vestjo lahko prepuščam javnosti.

Dr. Dinko Puc.

Rešimo sokolski Tabor!

Iz življenja in sveta

Slovenski gledališki večer v New-Yorku

10. t. m. se je vršil v dvorani newyorškega češkega Narodnega doma gledališki večer, kakršnega jugoslovanska kolonija v New Yorku še ni doživela.

Na programu sta bili dve enodejanki. Prvo, z imenom «Amerikanec», je napisal znani avtor «Golgote», srbski pisatelj Srgjan Tučić. Stvar je zelo kratka, toda jo dičijo vse vrline lepega oderskega komada: po petletni odsotnosti v Ameriki se priseljenec vrne nazaj v rodno vas k ženi, kjer doživi strašno razočaranje. Dobrota preprostega srca pa prepreči in reši konflikt strasti in odstrani grozečo katastrofo. Drama se je igrala v izvirnem, srbohrvatskem jeziku.

Drugo enodejanko je napisal Etbin Kristan in se je na newyorškem odru izvajala prvič. Čas, v katerem se drama odigrava, sega v dobo prevrata, v zgodovinski dan, ko izgine z ljubljanskega Gradu črnožolta zastava tes se zamenja s slovensko trobojnico. «Ob zadnji uri» — drama nosi ta naslov — skušajo stari oblastniki še rešiti, kar se ne da več oteti, toda ni oni, niti narod se ne zaveda, da je že prišel — konec. Po megli v zraku in dušah zasije solnce. V tej igri se posebno odlikuje pojava slovenskega železničarja, v katerega je pisatelj položil mnogo zdravega humorja.

Režija obeh komadov je bila v rokah gospe Danilove, katero je nedavno v Clevelandu poslušalo nad 2000 naših rojakov. Poleg ge. Danilove sta nastopila še igralca Rajner, bivši član slovenskega gledališča v Trstu, in pisatelj ter nekdanji intendant ljubljanskega gledališča Pisavnik. Ostale uloge so zasedli diletanti, ki so poleg navdušenja za slovenski oder pokazali tudi mnogo igralske sposobnosti. New York je doživel lep večer, ki ne pojde posetnikom nikoli iz spomina.

Stoletnica svetilnega plina

Prošlo soboto so v Parizu slovesno odkrili spominsko ploščo na kraju, kjer je pred sto leti stala prva tovarna za proizvajanje svetilnega plina.

Svetilni plin je izumil Francoz Filip Lebon že l. 1791. Iznajdba je vzbudila sicer zanimanje, a vpeljala se je šele l. 1805. na Angleškem v tovarni Jamesa Watta, izumitelja parnega stroja. Lebon tega ni doživel, ker je umrl eno leto preje. Ker je bil jako podoben Napoleonu, ga je neki Napoleonov sovražnik v zmoti zabodel z nožem. Lebonova žena je nadaljevala moževo započeto delo, toda brez gmotnega uspeha.

Izdelovanju svetilnega plina so nasprotovali vsi trgovci z oljem in izdelovalci sveč, ker so se bali, da bo vsled iznajdbe ogrožen njih obstoj. K sreči je imel kralj Ludvik XVIII. zaupanje v izum in je nakazal iz svojega žepa podporo Lebonovim naslednikom za zidanje tovarne. Tudi je prosil mestnega predstojnika, naj jim poišče pripraven, skrit prostor, kjer bodo «plinarji» varni pred eventuelnimi napadi od strani izdelovalcev olja in loja. Dobili so tak prostor in sezidali tovarno na mestu kjer stoji danes bolnica Saint Louis in kamor so sedaj vzidali spominsko ploščo.

Toda izdelovalci svetilnega plina so se morali radi pomanjkanja sredstev boriti s silnimi težkočami.

L. 1819. je gorel svetilni plin prvič v pariški operi. To je dvignilo mnogo hrupa in nasprotstev. Dame so se pritožile, da škoduje nova razsvetljava njihovi polti. Iz vljudnosti jim je pritrdil celo znani romanopisec Charles Nodier. Tudi plesalke so se iznajdbi upirale.

Kljub temu je prišel dan, ko je zmagala novost. Toda šele pet let pozneje, l. 1824. se je združilo sedem trgovskih družb, ki so sezidale velike tovarne za svetilni plin.

Letos je torej sto let odkar se je vpeljala iznajdba, ki je povzročila v industriji velik preobrat ter ji donaša veliko dobička. Samo izumitelj ni imel od tega nič — razen cenene posmrtne slave.

Med braziljanskimi kačami

Brazilija je bogata dežela. Poleg zlata in drugih plemenitih rud ima tudi posebno bujno razvito floro in favno. Med brazilijanskim živalstvom pa so najznamenitejši stvori strupene kače, katerih je v deželi toliko, da človek na nobenem potu ni varen svojega življenja. Kačji piki so tako pogosti, da obstoje v deželi posebni inštituti, v katerih se zdravijo samo taki pacijenti, katere so vsekale strupene kače s svojimi ostrimi zobmi

Eden takih inštitutov je zavod Batenten. Neki angleški novinar, katerega je zanimalo videti in vedeti, kako izgleda bolnišnica proti kačjim pikom, se je napotil tja in popisuje svoje vtise, ki jih je dobil pri tem obisku, takole:

Javil sem se pri ravnatelju zavoda, ki me je prijazno sprejel in mi hitel razkazovati vse tajnosti in znamenitosti, ki se vrše pod njegovim nadzorstvom. Da mi lažje obrazloži to in ono, me je zdravnik najprej uvedel v metodo pridobivanja kačjega strupa. Stopil je h kletki, v kateri je bila zaprta velika strupenica. Ko je žival pomolila glavo skozi odprtino, je vzel v roke železno palico s precepom ter vjel kačo v precep za vrat. Kača se je jela zvijati. Sikala je s svojimi strupenimi zobmi na desno in levo, toda dosegla ni nikogar, ker smo se na opozorilo vsi držali v primerni razdalji. Zdravnik je izvlekel kačo iz kletke, sluga je prinesel stekleno skodelico ter jo položil pred kačino glavo. Kmalu je začela besna žival gristi ob stene. Pri tem je strup pomalen brizgal iz votlih zob. Ko se je zdelo zdravniku dovolj tekočine, je izmučeno žival položil nazaj v kletko in zaprl lino, skozi katero je prilezla kača na dan.

Zdravnik je nato začel razlagati, kako nastaja iz kačjega strupa serum proti kačjim pikom. Kačji strup se pomeša z destilirano vodo in ta se v malih količinah daje piti konjem, ki postanejo polagoma imuni proti kačjemu piku. Potem se pušča tem konjem kri. Iz te krvi se napravi serum, ki služi za cepljenje proti pikom strupenic. Ker se zdravijo od kač vsekani pacijenti na podlagi načela, da je treba vsak strup pobijati z enakim protistrupom, obstoji več vrst različnih serumov. Zdravljenje se ravna vedno po tem, kakšna kača je pičila bolnika.

Brazilijanske kače so najbolj strupene in najbolj strašne med vsemi kačami na svetu. Delijo se v mnogo vrst, na mnogo družin. Najgroznejša med njimi je pač naočarka. Vsem pa je lastno eno skupno svojstvo: strupenost, in posledica tega, skrajna opasnost za človeško življenje. Človek živi po kačjem piku morda le še en dan, nato pa izdihne v strašnih bolečinah. Kjer je zdravniška pomoč pri rokah pa je seveda drugače.

× **655 kilometrov na dan** je preletel znani francoski avijatik Pelletier d' Oisy, ki se nahaja na poti okolu sveta ter je imel v Šangaju smolo, da se mu je letalo razbilo baš ko se je spustil na zemljo. Zadnjo etapo d' Oisyjevega poleta od Kantona do Šangaja (1290 km) je zmagovalec zraka preletel v 9 urah in 10 minutah. Nezgoda v Šangaju ni vzela d' Oisyju poguma, nasprotno, navdala ga je z novo voljo, da pride prvi na cilj. V ta namen je francoska vlada že podvzela potrebne korake. Ukazala je telegrafičnim potom vsem francoskim zrakoplovnim oddelkom v Indokini, da morajo z vsemi sredstvi in silami nabaviti letalcu čimprej dober aparat, s katerim bo mogel d' Oisy nadaljevati in uspešno dokončati svojo turo. Iz Šangaja namerava letalec leteti v Tokio (preko Pekinga) in od tam dalje. D' Oisy je rabil do Šangaja 27 dni in je v tem času preletel 17.600 km, kar znači na dan povprečno 655 km.

Birmancem

kot darilo le obleke iz solidnega blaga in poceni! To more nuditi le 653a

Drago Schwab, Ljubljana.

× **Madžarski legitimisti in slike Habsburgovcev.** Madžarski legitimisti pripravljajo v budimpeštanskem parlamentu ostro interpelacijo glede navedbe ministrskega predsednika, ki je baje ukazal vojnemu ministru, da se morajo iz vojašnic in podobnih objektov odstraniti vse slike in kipi, ki spominjajo na Habsburgovce. V prvi vrsti gre za odstranitev podob Franca Jožefa in Karla Zadnjega.

× **Zveza narodov in reforma koledarja.** Zveza narodov je imela te dni posebno posvetovanje, na katerem se je govorilo samo o reformi koledarja. Komisija je v glavnem pretresla vprašanje fiksiranja istočasne Velike noči za vse krščanske cerkve. Sklenilo se je delati na to, da se stvar čimprej doseže in izvede. Komisija se je bavila tudi z idejo nove razdelitve leta v dobe po 91 dni. Meseci bi po načrtu Zveze narodov poslej trajali samo 30. odnosno 31 dni.

× **Sovjeti in ostanki Karla Marxa.** «Chicago Tribune» poroča, da se je sovjetska vlada obrnila na nemški kabinet v Berlinu s prošnjo, da ji dovoli prenesti smrtne ostanke Karla Marxa v Rusijo. Kaj je na to odgovorila Nemčija, o tem poročilo molči. Lahko pa si je misliti, da Nemčija ne bo dala Marxovih ostankov odnesti iz svoje dežele že radi ponosa, ki diči rod Karla Marxa, čeprav je večina nemškega naroda marksizmu nasprotna.

× **Cerkveni prazniki v Češkoslovaški.** Praški «Venkov» poroča, da so zanaprej v ČSR uradno priznani samo sledeči cerkveni prazniki: Božič in Štefanji dan, Velika noč, Binkošti, 1. maj, 5. juli (Ciril in Metod) in 6. juli (Jan Hus). Ostalih cerkvenih praznikov država ne pozna in jih ne priznava.

× **Palača lepotic v Angliji.** Te dni so v parku za atrakcije poleg Londona na svečan način otvorili «palačo lepotic», v kateri se nahajajo slike in kipi lepotic vseh časov: trojanske Helene, Kleopatre, Dantejeve Beatrice, Elizabete Woodville, škotske kraljice Marije, Nelle Gwinne, Madame de Pompadour, Miss Siddoye ter lepotice našega časa «Miss 1924»!

× **Sedanja turška žena.** Reforme, katere je podvzel Kemal paša v Turčiji, niso prizanesle niti haremu, tej najbolj nedotakljivi relikviji turškega družinskega življenja. Prikazen starodavne turške žene — sužnje izginja z vso naglico. Iz evropskih šol, ki se vedno bolj polnijo z mladimi turškimi hanumami, izhaja danes nov rod, ki presnavlja dosedanje življenje turške žene. Največ evropeizma je donesla v Turčijo Kemalova žena. Znano je, da je ona prva odložila šal, ki je Turkinjam zastiral obraz. V raznih turških trgovinah naletiš danes na prodajalke in uradnice, ki jih prej nisi videl. Turkinje nastopajo celo že v gledališču, kjer so dozdaj gospodovale Armenke. Novodobna Turkinja se ne oblači kričeče, temveč ljubi plemenito priprostost. Njeno glavo krasi pisan šal ali celo klobuk. Emancipacija turške žene se je pričela z velikimi koraki. Carigrad ima danes tudi prvo turško doktorico, dr. Safiles Hanon, in govori se, da bo turška žena kmalu imela dostop celo v parlament, kjer bo lahko razvijala delovanje v prid turškega naroda in sebe.

Knjige o poti

Dve knjigi „Splošne knjižnice"

(Tolstoj: «Kreutzerjeva sonata», prevel Fran Pogačnik; Leonid Andrejev: «Črne maske», prevel Josip Vidmar»).

Bolj in bolj se kaže potreba ruske orijentacije. Ne samo vsled tega, ker smo Slovani, ampak zaradi tega, ker ima Rusija v preteklosti in sedanjosti edino zdravo zrno za bodočnost vsega človeštva. Narod ni napreden, ker je modern, ampak ker je zdrav. Tega zdravja smo potrebni vsi. Prevodom gre v propagandi za to orijentacijo eno prvih mest.

Preved «Kreutzerjeve sonate» je bil prepotreben. To delo ima v sebi toliko življenske sile, da lahko popolnoma ozdravi ciničnega sodobnika, katerega so prepojili kvarni vplivi zapada. Tolstoj, «Lev po imenu in bistvu» je zadel tukaj ob najbolj skrite grehote človeštva, kakor jih sam imenuje «svinjurije». Ta problem, ki so ga ljudje vedno iznova skrivali pred seboj v domnevi, da je za javno debato prevečč subtilen, je Tolstoj razgalil z besno strastnostjo verskega fanatika in etičnega preporoditelja ter ga obrnil v čisto novo smer, v odrešujoč krščanski nauk ter nam s tem pokazal, da se mora govoriti o takih problemih z največjo odkritostjo. Ta nevihtna sinfonija življenske groze in ogabnosti, studa in zaničevanja nad vso ono lažjo o idealni ljubezni, ki pa ni v resnici nič drugega nego v fraze odeta poltenost, je spravila Tolstega do te velike analize in do obsodbe vsakega spolnega udejstvovanja, ki nima za svoj cilj rojstva otroka.

Pisatelj zaključuje svoje očividne tendence dela nekako tako-le v epilogu: Najprvo moraš spoznati, da si človek, da si, če si človek, bitje, ki more živeti za neko idejo. Ta ideja naj bo tvoja popolnost. Popolnost pa naj bo obsežna v davnem izreku, ki bi moral goreti kot zlat napis v duši vsakega: «Ljubi svojega Boga iz vsega srca, iz vse duše in z vsemi svojimi čuti, svojega bližnjega pa kakor samega sebe». Toda največja ovira na poti k popolnosti je pač mesenost, poltna ljubezen, ki slabi človeško voljo ter ga še globlje ponižuje v živali. Moški sicer osvoji žensko s svojo brutalnostjo, a se sam ne zaveda, da pada prav s tem pred njo v prah, da postaja od nje odvisen, svojih strasti in njen sužanj.

Tolstoj je strog kakor je strog in premočrten vsak reformator ter ne zahteva vzdržnosti samo pred zakonom, ampak, kar je glavno, tudi v zakonu, tam, kjer navadno kraljuje pohota, razvrat in priležništvo.

Rezultat čitanja tega imenitnega dela, katerega bi moral po večkrat predelati vsak človek našega časa, je vprašanje: kako rešiti ta problem? Kje je razvrat? Ali v brezdelju, v preobilici, v predobri, preveč dražeči hrani, pri ljudeh, ki veljajo za inteligentne, v tistih, ki jim je naslada edini cilj življenja in ki so absolutno topi za vsako višje poslanstvo človeka? Ta ideal popolnosti je pač dosegljiv redkim, ker jih je malo, ki se umejo obvladati ter ostati vedno na vrhuncu. Toda kdor prebere Tolstega delo, pride do prepričanja, da je človek v svojem bistvu lahko plemenit — samo če hoče. A da dosežemo plemenitost, nam je potrebno, da se vzgojimo sami in da premagamo v sebi vse, kar nas dela nizkotne pred samim seboj in pred drugimi. Čitanje «Kreutzerjeve sonate» in razmišljanje o problemu, ki je obdelan v tem romanu, bo marsikoga pripeljalo na boljša pota.

Drugi zvezek «Splošne knjižnice», ki nam je tu v mislih, je Leonida Andrejeva drama «Črne maske». Andrejev nadaljuje v ruskem slovstvu tradicijo Dostojevskega. Njegovi junaki so duševno komplicirani ljudje in so našemu pojmovanju mnogo bližji kot junaki Dostojevskega. Andrejev je pač večji realist in je zategadelj tudi bolj grozen. «Črne maske» spadajo v isto kategorijo pisateljevih del kot «Kralj Glad». Obe deli sta polni mračne diabolike. Andrejev je neizprosen dramatik. S svojimi junaki nima nobenega usmiljenja. V očrtavanju njihovega duševnega življenja je dosledno jedek.

«Črne maske», katere uprizori tudi ljubljansko gledališče, so po zasnovi in izvedbi izredno delo ter posegajo v najglobljo brezdno človeške duše. To delo je drama dobrega in zlega, drama človeka, ki uniči na koncu svoj drugi slabši lastni «jaz».

Ne bomo se spuščali v podrobno analizo te drame, ker vemo, da jo mora človek preštudirati sam. Ker se delo uprizori prihodnjo sezono tudi v Ljubljani, jo priporočljivo, da si jo ljubitelj lepe knjige omisli. Ako to stori, bo obogatil svojo knjižnico ter poglobil svojo duševnost.

Lepa vojaška knjiga

Izšla je četrta knjiga «Šta treba kao vojnik da znam» od podpolkovnika V. Kostića.

Knjiga je kakor pravijo lepe uvodne besede podp. Kostića, namenjena pripro stemu vojaku, ki stopi v vojaško službo. Knjiga ima namen, da seznani vojaka z vojaškimi pravili, zakoni, običaji, tako s pravili službe, vojno disciplino in vojnimi kazenskimi zakoni, z uporabo orožja (puške, strojnic, ročnih granat, bomb in tako dalje) ter s službo v vojni.

Posebno poglavje posveča strupenim plinom, zdravstvu (svarilu proti sifilisu in alkoholizmu) in slednjič dolžnostim vojaka pri raznih prilikah.

Vsak mladenič, ki se nahaja pri vojakih, posebno pa novinec, ki stopi v vojaško službo, je, ako pazljivo prebere to knjigo, do dobra informiran v svojih dolžnostih in bo z veseljem prečitel kadrovski rok, ker bo vedel, zakaj prav zaprav služi.

Knjiga je pisana na podlagi dolgoletne izkušnje v trupni službi ter upošteva duševnost naših vojakov. Prežeta je od velike brige za čim najboljšo vzgojo jugoslovenskega vojaka, pa tudi od navdušenja do vojaškega stanu in ne prikriva nalog, ki čakajo jugoslovenskega vojaka v bodočnosti. Posebno lepo je poglavje o naši domovini, v katerem uvaja vojaka v kratkih besedah v zemljepis in zgodovino naše jugoslovenske domovine.

Pisana je sicer v srbskem narečju, toda radi svojega lahkega sloga in ker je uporabljena vsem razumljiva latinica, bo tudi slovenskim vojakom dobrodošla. (One maloštevilne neslovanske izraze (po večini turškega izvora kakor n. pr. fišeklije, šinjel, čaura, kundar) se pa bodo morali naši fantje pač naučiti. Razvoj jugoslovenskega jezika bo te tuje izraze itak s časom nadomestil z domačimi). Slovenski javnosti in našim vojakom pa knjigo toplo priporočamo. Dobi se jo v knjigarni Goričar in Leskovšek v Celju. Cena vezana 30 Din, nevezana 24 Din.

Lgi.

Zgodba o dveh kovčegih

Ogenj je prijazno plapolal v kaminu udobnega častniškega salona angleške oklopnice, kamor so nas, Ruse, ljubeznivo povabili Angleži na čašo čaja...

Gospodarji in gosti smo se zbrali okoli kamina, srkali iz kozarčkov stari kseres in pričeli tih pogovor. Vsak je obnavljal svoje čudne, smešne in strašne doživljaje.

— Jaz pa sem doživel sledeče... — je pričel stari izkušeni angleški mornar, in okrenil od rdečega oglja v kaminu svoj rdeči raskav obraz.

— Povejte, povejte nam!

— Ali mi daste besedo, da boste vse verjeli, kar vam povem?

— Oho, to pa je čuden predgovor! To mora biti v resnici izredna zgodba... Bomo torej verjeli — damo besedo...

— Ta zgodba spada med moje najbolj zagonetne in strašne doživljaje. Poslušajte torej:

Pred sedmimi leti sem odposlal iz Dublina v London kovčeg z mojo prtljago... In kaj se je zgodilo!

— No, kaj?

— Še do sedaj ni prišel v London: izgubil se je med potjo.

— No, no?

— Kaj — «no»?

— Kje pa je vaša strašna in zagonetna zgodba?

— Saj baš to je cela zgodba. Ali ne razumete? Kovčeg se je izgubil med potjo! Ta zgodba je povzročila strašno zmedo: marsikdo od nižjih železniških nastavljencev je izgubil službo, višji uradniki so si pulili lase... To je bila velikanska senzacija!

Mi, Rusi, se nismo čudili. Sedeli smo tihi in sklonjeni. Stari morski volk nas je začudeno pogledal, prišel v zadrego in umolknil.

— Jaz pa sem doživel sledeče... je pričel moj kolega, katerega lastnost je bila, da je vse vedel. — Angleži bodo, mogoče, verjeli temu resničnemu dogodku, toda kar se tiče Rusov — zelo dvomim.

— Ali je to resničen dogodek?

— Častna beseda, da je resničen! To se je zgodilo z nekim prejšnjim ministrom. Imena ministra vam ne bom navel, radi tega ne ker je to resničen dogodek...

— Ne mučite nas s takimi zavlačevanji...

— Saj ne vlečem. Kdo drugi bi lahko vlekel, jaz pa ne. Nisem človek, da bi vlekel. Drugi bi lahko... Oj, zdi se mi, da ste mi stopili na nogo!

— Torej: septembra leta 1918. je moj minister pobegnil na Krim in položil v kovčeg vse, kar je imel dragocenega: cekine, zlato, briljante, kožuhovino. V takratni valuti je stalo to vse kakšnih 60 tisoč, v današnji pa skoro 120 trilijonov. Bil je tako neumen, da je poslal kovčeg po železnici do Sevastopolja kot prtljago.

— Moj Bog, ali se je tudi izgubil? — je skočil stari morski volk pokonci, kakor bi ga prešinila elektrika.

— Zgodba je v tem, da je prišel ta kovčeg januarja leta 1920. na naslov popolnoma cel in nedotaknjen. Pomislite: bila je nemška okupacija in vlada hetmana Skoropadskega, njega so strmoglavili Ukrajinci s Petljuro, potem so prišli boljševiki, potem tolpe poglavarja Mahno, potem beli vojaki Denikina in zopet boljševiki. Mesta so gorela, eni so jih odvzeli z orožjem drugim, kolodvori so se podirali do tal, prtljaga v železniških skladiščih se je izropala do zadnjega kosa, kovčegi in košare so se izpraznile in napolnile z opeko. Ministrski kovčeg pa je mirno puzal naprej kakor delavna mravlja ter eno leto in pol pozneje vendar pripuzal do končne postaje cel in nedotaknjen!... Ali mi verjamete? Ko je odprl bivši minister v navzočnosti varuhov prtljage svoj kovčeg — vsi so si ruvali lase... marsikdo je celo izgubil službo. Ko je to izvedel projemnik prtljage na postaji Vlom — se je kar obesil na lastnih naramnicah, dva postreščka pa sta postala pijanca od same žalosti. Sploh je to bilo senzacija za celo južno Rusijo.

Na Ruse je vplivala ta zgodba kakor eksplozija bombe.

Angleži pa so ostali popolnoma mirni in samo pogledali zdaj enega zdaj drugega od nas, ker niso razumeli.

Rusi pa smo se smejali, smejali do solz. In ko je kanila ena mojih solz v kozarček z angleškim kseresom, se mi je zdelo, da je postal kseres grenko slan...

Sabinska kraljica

V času, ko je vladarica Sabincev kraljica Bilhis s svojim obiskom razveselila kralja Salamona, jo je Salamon naprosil, da bi za nekaj časa prevzela službo sodnika v njegovi deželi. To je storil nalašč, zato da vidi, kako bo kraljica presojala pravičnost in nepravičnost ljudi.

Pripeljali so človeka, ki je bil obdolžen, uboja. «Priznavaš torej,» vpraša kraljica, «da si ubil človeka?»

«Da, v jezi sem planil na njega. Izbil je mojemu sinčku tri zobe, zato sem ga ubil.»

«Torej si oče — koliko otrok pa imaš?»

«Dvanajst sinov!» — Zamišljeno je zrla sabinska kraljica v moža, duh se ji je pa vzdignil v sedma nebesa, odkoder se zemeljski dogodki laže presojajo. Potem pa je rekla odločno: «Dvanajsterim ljudem si dal življenje, enemu si ga vzel. Oproščen si! Pojdi domov k otrokom.»

Kralj Salomon pa je bil poročen s hčerko faraona in ta je bila njegova edina žena.

Vedoč, da ji je Salomon zelo vdan, mu je žena dala čutiti svojo oblast nad njim. Zlata veriga, na kateri je žena vodila Salamona, je segala naravnost v meso.

Ko je obiskala sabinska kraljica Salomona v Jeruzalemu, je z negodovanjem motrila faraonova hčerka prijateljstvo, ki se je razvilo med kraljem in arabsko kneginjo. In še globlje se je zajedla zlata veriga v meso — da je zastokal Salamon.

«Kakšno gorje teži kralja, ki je najmodrejši med vsemi ljudmi?» je vprašala sabinska kraljica.

Salamon se boječe ozre naokrog, da vidi, če ga kdo ne sliši, potem šepetaje izpove svoje težave.

Sabinska kraljica pa smejé dvigne kazalec roke in reče: «Kdor je z eno verigo pripet, se ne more geniti, toda, kdor je s tisočerimi zvezan je — prost.»

Salomon je premišljeval o izreku kraljice in naslednjega dne je imel 999 žen: mirabskih, amonitskih, edonitskih, cidonitskih, hetitskih in drugih, torej s faraonovo hčerko ravno tisoč:

In spoznal je, da je laže prenašati tisoč žen, kakor samo eno.

Faraonova hčerka pa je poslej bila srečna, če se je Salomon mimogrede le ozrl na njo.

Ko pa sta nekaj dni nato sabinska kraljica in Salomon na dvorišču opazovala tisoč sprehajajočih se žena je dejala Bilhis: «Kralj, če bi bil ti prvi človek, bi tvoje prsno ogrodje v resnici spravilo Stvarnika v zadrego.»

«Kajneda kraljica,» je odvrnil smehljaje Salamon, «ker bi imel najbrž 976 reber premalo!»

Gospodarstvo

Svetovni sladkorni trg

Na svetovnih tržiščih se je v drugi polovici aprila in v prvi polovici maja razpoloženje močno menjavalo. Cene so zelo kolebale in končni rezultat je ponovno nazadovanje cen na glavnih tržiščih. Povod oslabljenju je predvsem vzdržljivost kupcev, ki čakajo na znižanje cen zaradi obetajoče se izdatne produkcije trsnega sladkorja na Kubi, ki se ceni na 78 milijonov centov.

V Ameriki pričakujejo zopet večjega povpraševanja s strani Anglije, ker je gotovo, da ji dobave evropskega pesnega sladkorja, tako iz Češkoslovaške, Poljske itd. nikakor ne bodo zadostovale. To bi event. moglo povzročiti čvrstejšo tendenco na svetovnem trgu in tako višje cene.

Gibanje cen pa je seveda odvisno tudi od drugih činiteljev, predvsem od izgledov letine sladkorne pese v Evropi. Iz vseh evropskih držav javljajo, da se bodo površine, zasajene s sladkorno peso, letos znatno povečale in je tako računati tudi na precej večjo produkcijo.

V Češkoslovaški je vladalo na sladkornih tržiščih mirno zadržanje. Zaloge so že zelo majhne. Cene so padle. Kakor je sklepati iz znatno povečane površine za sladkorno peso, bo Češkoslovaška v naslednji kampanji imela velike zaloge za izvoz.

V Nemčiji obstoji še zabrana splošnega izvoza sladkorja, toda državna vlada je na tem, da bo dovolila izvoz vsega prebitka, ki preostaja nad preračunano potrebo. Pred kratkim se je ponovno dovolil svoboden izvoz 1 milijona centov.

V Angliji so se znatno znižale carine na sladkor, kar pa še ne kaže nikakih pomembnejših posledic, vendar bo to gotovo oživilo kupčijo.

V sovjetski Rusiji upajo, da bodo pridelovanje sladkorne pese toliko dvignili, da se bo mogel ruski sladkor v naslednji kampanji zopet pojaviti na svetovnem trgu.

V Poljski je bilo na sladkornem trgu precejšnje kupčijsko mrtvilo. Nekaj kupčijskih zaključkov se je izvršilo za Anglijo in Francijo. Površina za sladkorno peso je znatno povečana in je torej tudi v Poljski — kakor v Češkoslovaški pričakovati nastopno leto velikega izvoza sladkorja.

V Holandski in Belgiji sladkorna tržišča ne pokazujejo tako obsežnih kolebanj v tendenci in cenah kakor na drugih za svetovni trg v poštev prihajajočih deželah. Površina, zasajena s sladkorno peso, se bo precej povečala tudi v teh dveh državah. Ti dve državi kakor tudi Francija si prizadevajo, da bi povečale domačo produkcijo tako, da bi jim ne bilo treba uvažati sladkorja iz inozemstva. Isto velja za Skandinavijo, Dansko in Madžarsko, ki drugače za svetovni trg ne pridejo v poštev.

Iz sedanjih prilik na svetovnih tržiščih je sklepati, da cene v nobenem primeru ne morejo več hudo poskočiti, temveč prej ponovno oslabeti.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (26. t. m.) Pšenica: baška, 79 do 80 kg, 2 odstotna defektna 305 do 310. Oves: baški, 285. Turščica: baška, duplikat kasa 220—225; za 1. junij 230; za junij-julij 232.5. Moka: baza «0» 475 do 485. Celokupni promet znaša 65 vagonov turščice, 5 vagonov pšenice, 10 vagonov moke in 1 vagon ovsa. Tendenca dalje slaba.

= **Anketa za sestavo uzanc v lesni trgovini na ljubljanski borzi** se bo vršila dne 31. maja ob 9. uri v prostorih Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani. Vabljeni so vsi interesenti.

= **Afilijacija budimpeštanskega tipografičnega zavoda v Beogradu.** Kakor javlja časopisje, je milanska firma La celerissima Anonima Typographica Italiana ustvarila interesno skupnost z beograjsko tiskarno «Makarija». Milanska firma je sestrsko podjetje največjega madžarskega tipografičnega zavoda «Athenäum», d. d. v Budimpešti, ki ima večino delnic milanske firme. Po načrtih budimpeštanskega tipografičnega zavoda naj bi postala omenjena beograjska firma največje tipografično podjetje na Balkanu.

= **Ustavitev obrata tvornice vžigalic.** Tvornica vžigalic v Doci pri Travniku je začasno ustavila obrat zaradi slabega razpečavanja blaga.

= **Trgovina med Italijo in Jugoslavijo v prvih dveh mesecih 1924.** Po italijanskih statističnih podatkih je v prvih dveh mesecih uvozila Italija iz Jugoslavije blaga v vrednosti 66.4 milijona lir, a izvozila v Jugoslavijo blaga v vrednosti 58.8 milijona lir. V teh dveh mesecih je torej trgovina Jugoslavije z Italijo za 7.6 milijona lir aktivna. Izvozila je v tem času Jugoslavija v Italijo v glavnem: 75.818 ton lesa (vrednost 26.4 milijona lir), 36.787 ton drv za kurjavo in oglja (6 milijonov lir), 7671 komadov goved (9 milijonov lir), 2405 komadov konj (4.3 milijona lir). A Italija je uvozila v tem času v Jugoslavijo v glavnem: 7261 q tkanin in bombažne manufakture (23.1 milijona lir), 47.451 q moke (6.3 milijona lir), 2744 ton riža (5.3 milijona lir), 3090 q bombažne preje (5.8 milijona lir), 1687 q volnenih tkanin in manufaktur (3.5 milijona lir), 4516 q surove kože (3.3 milijona lir).

= **Dobave.** Direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani razpisuje ofertalno licitacijo za dobavo 15 stoječih blagajn št. 0 in 1 ter 10 ročnih blagajn na dan 16. junija. — Dne 6. junija se bo sklenila v pisarni Stalne vojne bolnice Dravske divizijske oblasti v Ljubljani direktna pogodba glede dobave 700 kg krompirja, 270 kg belega fižola, 225 kg ješprenčka, 20 kg suhih sliv in kravjega mleka (okrog 50 l dnevno). Natančnejše v Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

= **Težkoče graške banke.** Po vesteh iz Gradca se nahaja tamošnja Allgemeine Gewerbe- und Handelsbank v plačilnih težkočah. Kakor javlja «N. Wr. Journal», je banka že ustavila plačila.

= **Kriza v nemški kovinski industriji.** «Berliner Tageblatt» javlja, da je kovinska firma Heimann & Co., d. d. v Düsseldorfu stavila predlog za uvedbo poslovnega nadzorstva. Povod za ta predlog je po izjavi firme njena poslovna zveza s tvornico bakra in medi v Elberfeldu, proti kateri je bilo odrejeno poslovno nadzorstvo. Po istem listu je bilo doslej v solingškem okraju postavljeno pod poslovno nadzorstvo okrog 60 firm.

= **Povišanje carinskih nadavkov v Madžarski.** Madžarska vlada je odredila, da se povečajo carinski nadavki, in sicer v kategoriji A od 601 na 650, v kategoriji B od 5001 na 6000, v kategoriji C od 6501 na 7750, v drugih kategorijah od 13.501 na 16.000. Carinski nadavek za sladkor ostane začasno nespremenjen.

= **Računski zaključek Češkoslovaškega bančnega urada finančnega ministrstva za l. 1923.** izkazuje čistega dobička 86,688.174 Kč. Zlati zaklad banke je znašal 31. decembra 1923. 819,686.550 Kč in obtok bankovcev istega dne 9,598,902.096 Kč, to je za 465,146.097 Kč manj nego v predhodnem letu.

= **Načrti za stabilizacijo madžarske krone.** Kakor javljajo iz Budimpešte, se madžarska vlada bavi z načrtom stabilizacije madžarske krone. Stabilizacija naj bi se podvzela po pričetku poslovanja Madžarske nacionalne banke. Nacionalna banka ima baje že zadostne valutne zaloge na razpolago, da začne akcijo.

= **Obtok bankovcev v Nemčiji.** Po izkazu z dne 17. maja se je zmanjšal obtok bankovcev v Nemčiji za 22.9 trilijona na 763.9 trilijona mark. Obtok rentnobančnih listin se je znižal za 66 milijonov na 1600 milijonov rentnih mark.

= **Težkoče švicarske banke.** L. 1890. osnovana švicarska železniška banka (Schweizerische Eisenbahnbank) v Baselu je po razvrednotenju inozemskih valut prišla v težkoče. Izgube banke, ki razpolaga z 10 milijoni švicarskih frankov delniške glavnice, so narasle na 7,890.000 šv. fr. Prijavlja se sanacija zavoda.

= **Tranzit češkoslovaškega blaga preko Reke.** Tokom italijansko - češkoslovaških pogajanj v Rimu se je sklenilo, da komisija strokovnjakov na licu mesta določi način tranzita češkoslovaškega blaga preko luke Reka in zadevne tarife.

= **Madžarske dobave vagonov Jugoslaviji.** Po vesteh iz Budimpešte se je madžarska vlada že dalje časa pogajala z madžarskimi tvornicami vagonov glede dobave vagonov Jugoslaviji. Kakor poroča časopisje je prišlo do sporazuma in se bodo dobave vagonov Jugoslaviji pričele v početku 1926.

= **Likvidacija Moravsko - šlezijske banke v Brnu.** Iz Prage javljajo, da se je v Brnu vršila glavna skupščina Moravsko - šlezijske banke v likvidaciji. Direktor Bubak je podal kratko poročilo o napredovanju sanacijske akcije in izjavil, da bi v svrho izvedbe sanacije bilo potrebno dobiti še 500 milijonov Kč novih vlog.

= **Nova carinska politika Madžarske.** Iz Budimpešte poročajo: Trgovinski minister Walko je ob priliki razprave o avtonomni carinski tarifi v narodni skupščini izjavil, da se mora uvoz izgotovljenih predmetov zelo zmanjšati, da se bo doseglo ravnotežje v trgovinski bilanci. S tem bi se razvila tudi v večji meri industrija.

Sokol

Iz češkega Sokolstva

Seja prednjaškega zbora ČOS. se je vršila 17. maja 1924. v Pragi. Obširen spored seje, določen za dva dni, je bil predelan takoj prvi dan in to zaradi soglasja vseh zborovalcev in zaradi kratkih in jedrnatih razprav brez dolgih in nepotrebnih govorov. Poročilo br. načelnika dr. Vaniška je bilo brez debate sprejeto. Tudi predlog za spremembo društvenih pravil je bil soglasno sprejet. Predlog stremi za tem, da društveni prednjaški zbor ni odsek, ki ga izvoli društveni odbor pri občnem zboru, ampak da je ta samostojni odbor in se uredi po lastnem pravilniku. Soglasno in brez debate je bilo zaključeno, da se vrši prihodnji, to je VIII. vsesokolski zlet l. 1926. v Pragi.

Prednjački zbor je dalje odobril predlog župnega načelnika iz Plzna, da novi člani, ki niso stari preko 26 let, ne bodo sprejeti kot pravi člani, ako v poskusni dobi ne telovadijo redno. Za rednega telovadca pa se smatra le oni član, ki najmanj enkrat na teden posečа društveno telovadbo. Za starejše članstvo naj se uredijo povsod vrste starejših. Sklenilo se je, da mora glavna skupščina ČOS. v prvi vrsti naglašati telovadstvo kot bistvo sokolske organizacije. Kako naj pride ta predlog do veljave in kaj naj se razpravlja na glavni skupščini, o tem so bila mnenja zborovalcev različna. Zato je bilo naročeno načelništvu, da izdela v tem pogledu točne predloge. V ta namen je bilo v načelništvo izvoljenih še pet župnih načelnikov.

Glede udeležbe na pokrajinskem zletu v Zagrebu so bili vsi zborovalci mnenja, da bi bilo prav, da se članstvo udeleži zleta ne pa naraščaj. Priporoča se, da se odpošlje v Zagreb vzorna vrsta ČOS. in da vsaka župa pošlje po eno vrsto (6 do 8 telovadcev). Tako bi se udeležilo 300 do 350 članov zleta v Zagrebu in bi dostojno zastopali češko sokolsko organizacijo.

Dolga je bila debata o izpitnem predpisu za ČOS. Izgledalo je, da se bo moralo sklepanje o tej točki odložiti na poznejši čas. Ko pa so dosedanji člani podali svoja pojasnila, je bil predpis brez spremembe odobren. Načelništvu je bilo naročeno, da izda k predpisom podrobno razlago o zahtevah, ki jih predpisuje novi izpitni red, da strogi predpisi ne bodo ustrašili kandidatov. V izpitno komisijo so bili izvoljeni bratje: dr. Vaniček, Bilek, dr. Bukovsky, Havel, Heller, Pelikan, Machal, Hiller, Pechlat, dr. Berta iz Olomuca, Pelzbauer iz Kolina, Polame iz Prerova in Tesař iz Tur. Sv. Martina.

Dar Sokolstva kralju. Odbor za III. pokrajinski zlet jugoslovanskega Sokolstva na Vidovdan v Sarajevu nam sporoča, da se bo od plakete, ki je določena za zletni znak, izdelala originalna zlata umetniška plaketa, ki bo posebej adjustirana in se bo izročila kralju Aleksandru, pokrovitelju zleta in kumu župne zastave kot poklon in spomin na zlet.

Ljubljanski Sokol priredi v četrtek, dne 29. maja ob 4. popoldan javno telovadbo na letnem telovadišču v Tivoliju. Sodeluje godba dravske divizijske oblasti. Predprodaja vstopnic se vrši v sredo od 6. do 7. zvečer v odborovi sobi (Narodni dom) in na dan telovadbe na telovadišču.

Sokol Ljubljana II. Z deli na našem letnem telovadišču v Prulah smo pričeli. Pozivljamo vse članstvo, da s prostovoljnim «kulukom» intenzivno pomaga, tako da bomo vsi podali dokaz bratske ljubezni do Sokola. Javiti se je vsak čas pri vodji na prostoru. V 14 dneh mora biti vse gotovo.

Sport

Olimpijada

SENZACIJA NEDELJE — PORAZ ŠPANCEV.

V nedeljo je v Parizu pričela prva runda nogometnega turnirja, h kateremu je priglašenih 22 nogometnih reprezentanc. Najbolj zanimiv boj se je pričakoval pri tekmi Italija : Španija. Prorokovanja za to tekmo so bila precej različna, vendar pa se je zlasti po zadnjih tekmah italijanske reprezentance prej pričakovala zmaga Špancev. Prišlo je drugače. Zmagali so Italijani z 1 : 0 (0 : 0). Gol za Italijo je zabil leva zveza Baloncieri. Španci so bili nato vedno v premoči, vendar pa niso mogli niti izenačiti.

Češkoslovaška je zmagala nad Turčijo s 5 : 2 (3 : 0), Švica nad Litvansko z 9 : 0 (4 : 0), Amerika nad Estonsko z 1 : 0. Tekmam je prisostvovalo razmeroma malo gledalcev.

URUGUAY : JUGOSLAVIJA 7 : 0 (3 : 0).

Sijajna igra nogometašev Južne Amerike.

V stadionu v Colombesu se je včeraj igrala od vsega sportnega sveta nestrpno pričakovana nogometna tekma med jugoslovensko reprezentanco in Uruguayem. Žalibog naša reprezentanca tudi topot pri žrebanju ni imela sreče. Leta 1920 je morala igrati proti močnim Čehoslovakom ter je bila hudo poražena, včeraj pa je morala nastopiti proti morda še hujšemu nasprotniku. Igra Uruguaycev je prekašala vsako pričakovanje. Pariški turnir je po tej tekmi dobil novega favorita, katerega premagati bi skoraj značilo zmagati v turnirju samem. Kar so Uruguayci pokazali, je bilo res prvovrstno, in proti takemu nasprotniku naši pač niso mogli doseči boljšega rezultata. Naj navedemo le glavne vrline teh izrednih igralcev: tehnika, hitrost, vztrajnost, sijaj na igra z glavo, sigurnost pri strelih in prvovrstna taktika. Pri tem pa so se tudi odlikovali s svojo fair igro ter se vsled tega ugodno razlikovali od Špancev, ki so bili v nedeljo kljub brutalnemu nastopu od Italijanov poraženi. Prisotno občinstvo jim je na koncu tekme priredilo burne ovacije. Od njihovih igralcev bi bilo predvsem omeniti oba krila, srednji krilec ter desni krilec (zamorec).

Jugoslovani so igrali zelo požrtvovalno, vendar jim to ni pomagalo. Posebno pohvalo zasluži vratar Vrdjuka, ki je držal neverjetne strele ter tako preprečil še hujši poraz.

Naši se dobro držijo zlasti prve minute tekme, dosežejo pa le dva kota. Nato pa prične premoč Uruguaycev, ki ostanejo do konca gospodarji situacije. Njihov izvrstni srednji krilec zabije v 13. minuti prvi gol, eno minuto kasneje pa srednji napadalec drugi. Nato obrani Vrdjuka več težkih strelov. Toda že v 22. min. doseže zopet srednji krilec tretji uspeh. Sledijo trije goli za Uruguay.

Po odmoru Jugoslovani izvedejo nekaj precej nevarnih napadov, ki se pa izjalovijo ob trdi obrambi Uruguaycev. V 17. minuti scorta leva zveza Uruguaya, v 18. pa levo krilo. V 24. minuti zabije desna zveza, ki je izboren strelec, šesti gol. Izgleda, da bo tekma za naše končala s pravim debaklom. V 28. min. ne izrabijo Jugoslovani gotove šanse. Zadnjih 10 minut igrajo Uruguayci z desetimi igralci, kljub temu dosežejo v 43 min. sedmi in zadnji gol. Sodnik Vallat je imel lahko delo, vendar pa je napravil nekaj napak.

Madžarska : Poljska 5 : 0 2 : 0). Sigurna zmaga Madžarov.

Krasen uspeh naših lahkoatletikov v Brnu

Stafeta S. K. Primorja dobi srebrn pokal «Moravskih Novin».

Naši lahkoatleti so v Brnu dosegli krasen nepričakovan uspeh. V hudi mednarodni konkurenci so v stafetnem teku skozi Brno 7 × 300 m dospeli kot prvi na cilj v rekordnem času 5:21.3 ter s tem dobili srebrn pokal brnskega lista «Moravske Noviny». V primorjanski stafeti sta startala kot gosta Boranić (Maraton, Zagreb) in Kregelj (Jadran). Stafeta je bila sestavljena nastopno: Boranić, Slamić, Kregelj, Koch, Cigić, Perpar, Valtrič. Startalo je 7 stafet, med njimi češki prvak v lahki atletiki, praška Slavija.

O tem teku, na čigar izid gledamo lahko s ponosom, bomo obširnejše poročali v jutrišnji številki.

Druge nedeljske tekme

Ljubljana: *Ilirija (komb.) : S. K. Celje 7 : 1 (2 : 0).* Nedeljska prijateljska tekma med kombiniranim moštvom Ilirije in S. K. Celje je končala z visoko zmago domačih v razmerju 7 : 1. Tekma se je vršila v ostrem tempu ob veliki premoči Ilirije. Celjani se niso izkazali. Gojijo večinoma visoko igro brez vsake prave kombinacije. Napad Celja je tudi pred golom odpovedal. Pri gostih je igrala požrtvovalno edino krilska vrsta in pa obramba. Kombinirano moštvo Ilirije je bilo prav dobro. Vse je funkcijoniralo brezhibno. Ugajala je zlasti napadalna vrsta, ki je imela izboren strel na gol. Tekmo je sodil g. Betteto. Publike je bilo zelo malo. — Ilirija II. : S. K. Svoboda 11 : 0 (5 : 0). Primorje : Slavija 8 : 1 (4 : 0). Lepa zmaga primorjaškega moštva v prvenstveni tekmi.

Zagreb: UTE (Budimpešta) : Gradjanski 2 : 0 (2 : 0), UTE : Concordia 3 : 1 (1 : 0).

Beograd: Jedinstvo (bivši Vardar in Concordia) : Admira (Dunaj) 4 : 5 (3 : 3), Jugoslavija : Admira 6 : 2.

Novi Sad: UTK : Bačka (Subotica) 1 : 4.

Trst: Pro Cervignano (Červinjan) : Unione Sportiva (Trst) 2 : 1. Graški Sturm : Edera 3 : 3.

Pulj: Edera (Pulj) : Sturm (Gradec) 3 : 1.

Gradec: Ostmark (Dunaj) : OAK 5 : 2 (3 : 1). AAC. : Klagenfurter Sportverein 3 : 2 (2 : 1).

Dunaj: Nedelja je bila posvečena pokalnim tekmam. Amateurji so s sigurnostjo zmagali nad Wackrom z 2 : 0 (2 : 0). Slovan je mogel šele v podaljšani tekmi premagati WAF s 5 : 2 (1 : 2). Tekma je po normalnem času bila neodločena z 2 : 2. WAC. je z izidom 1 : 0 (0 : 0) vrgla Sportklub iz pokalnega tekmovanja. V prvenstvenem tekmovanju II. razreda sta vodilna kluba obeh skupin Floridsdorfer A. C. in Rudolfshügel doživela neuspehe Rudolfshügel je proti International dosegel le neodločen rezultat s 5 : 5 (3 : 1). dočim so Floridsdorferji morali celo od Donaustadta pretrpeti poraz z 2 : 1 (0 : 1). Vsled tega poraza so se zelo zmanjšale šanse Floridsdorfer A. C., da bi se dvignil v prvi razred. Rapid : Viktorija Žižkov 2 : 1 (1 : 0). Hakoah : Makabi (Brno) 3 : 1 (2 : 0).

Tekma Sturm : Ilirija se včeraj ni vršila, ker Gradčani iz doslej neznanih vzrokov niso dospeli. Odpoved ni bila mogoča, ker dospe tržaški brzovlak opoldne ozir. ob 17. popoldne. S. K. Ilirija sprejema v predprodaji kupljene karte nazaj v trgovini J. Corec. O vzrokih odpovedi bodemo še poročali.

S. K. Ilirija. — Sestanek moštva, ki potuje 29. t. m. v Gorico danes ob 18. v garderobi na Igrišču. Polnoštevilno! — Nogometni trening v torek za skupino I. moštva, v sredo in petek za ostale. — Načelnik.

Verein für Rasenspiele, Mannheim, eno najsilnejših nemških moštev, nastopi prihodnje dni daljšo turnejo po Jugoslaviji. 4. junija igra proti Iliriji v Ljubljani.

Semifinale za nogometno prvenstvo Slovenije se vrši na praznik, 29. t. m. v Mariboru med S. S. K. Mariborom kot prvakom Maribora in med S. K. Celjem, prvakom Celja. Zmagovalec se kvalificira za finale s S. K. Ilirijo, proti kateri mora nastopiti 15. junija v Ljubljani.

S. K. Primorje, kolesarska sekcija, sporoča, da se vspodbujevalna kolesarska dirka, ki bi se morala vršiti v četrtek dne 29. t. m., vsled tehničnih zaprek odgodi na binkoštno nedeljo dne 8. junija, t. l. Program ter nekaj malih sprememb objavimo pravočasno.

S. K. Hermes : S. K. Primorje. V četrtek, na praznik, 29. t. m. se vrši na igrišču S. K. Primorje prijateljska nogometna tekma med navedenima kluboma. Tekma utegne biti zanimiva z ozirom na dobro formo Hermesa, ki je sodeč po rezultatih, ki jih je dosegel v zadnjem času, za Ilirijo najboljše moštvo v Ljubljani. Tekma prične ob 15.30 uri.

Avstrija na olimpijadi. Avstrija bo zelo skromno zastopana na olimpijadi. Njena nogometna reprezentanca, ki bi gotovo častno zastopala avstrijski sport se sploh ne udeleži olimpijskega turnirja. Da je avstrijski nogomet na precej visoki stopnji, nam niso pokazale le zadnje tekme predvsem dunajskih moštev v inozemstvu, temveč tudi zadnji dve tekmi z bolgarsko in rumunsko reprezentanco. Avstrijski sport bodo v Parizu zastopali le trije ali štirje težkoatleti, dva plavača in nekoliko lahkoatletov.

Čaruga pred sodnijo

Včeraj se je na razpravi proti Čarugi in pajdašem nadaljevalo zaslišavanje priče Prvi je bil zaslišan Franjo Matej, bivši Čarugov pajdaš, ki je bil že obsojen na osem let težke ječe in je bil pripeljan iz kaznilnice v Lipoglavi. Matej je bil vojaški begunec in je vstopil v zeleni kader zloglasnega vodje Matijevića, ki je padel po prevratu v boju z orožniki. So deloval je pri petih zločinih. Označil je Jovo Čarugo kot vodjo in inicijatorja vseh zločinov, pri katerih je sodelova Čaruga je postal med njegovim zaslišavanjem silno razburjen in mu je zaklical «Lažeš!» Toda Matej je vztrajal pri svoj izpovedbi in se zaklel z besedami: »Na ne vidim nikdar več Ljepoglave, ako ni sem govoril resnice!« Ta originalna pri sega je vzbudila v sodni dvorani splošen krohot. Do najhujšega prepira je prišlo ko je prišel na vrsto slučaj umora Do ležala. Matej je s krepkim glasom pouda jal, da je bil Čaruga začetnik, slednji p je odločno zanikal vsako krivdo. Mate «Ne laži Čaruga. Da ni bilo tebe, tu Rebić ne bi poginili!» Čaruga pričo ne prestano moti. Matej: «Molči, kadar ja govorim!»

Nato je sledilo zaslišavanje priče Vas Todorovića. Spoznal je takoj Čarug stopil pred njega, pokazal nanj s prsto in izjavil: «To je oni gospod, ki je vz denar in orožje!» Pri odhodu iz dvoran je še enkrat z zaničevanjem pogledal Č rugo, se poklonil in vzkliknil: «Sluga p koran, gospodin Čaruga!»

Lastnik in izdajatelj Konzorcij «Jutra
Odgovorni urednik Fr. Brozovi
Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljublja

Vremensko poročilo

Ljubljana 26. maja 1924. — Ljubljana 306 nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavina mm
Ljubljana .	7.	759·0	18·3	jug. zap	oblačno	0.3
Ljubljana .	14.	758·9	19·4	brez vetra	dež	—
Ljubljana .	21.	758·6	17·1	„	„	—
Zagreb . .	7.					—
Beograd .	7.					—
Dunaj . .	7	759·0	16·0	sever	oblačno	—
Praga . .	7.	759·*	12·0	jug. zap	dež	81·0
Inomost .	7.	758·5	12·0	brezvetra	„	16·0

V Ljubljani barometer nižji temper. nižja

Dunajsko vremensko poročilo. V severnih Alpah je nebo pokrito mestoma dežuje. V Švici je padlo 21. — Inomostu 16 mm dežja. V južnih Alpah je vreme izmenoma oblačno. Napoved za tor Oblačno vreme predvladujoče, nekaj hl nejše.

Solnce vzhaja ob 4·14, zahaja ob 19.41

„ELIN“
družba za električno industrijo
d. z o. z. 412/a
Gradi električne centrale in naprave. — Velika zaloga motorjev in električnega materijala. — Cene izredno nizke. Postrežba točna. Na željo poset inženirja brezplačno.
Ljubljana, Dunajska cesta št. 1, telefon 88,
Maribor, Vetrinjska ulica št. 11, telefon 239.

Izšla je knjiga
Državne trošari
Za priročno upor
priredil M. Kostanje
Cena 10 Din s pošt
no 11 Din. Knjiga
naroča pri
Tiskovni zadru
Ljubljana, Prešern
ul. 54

Veselična taksa in srečolovi

Čestokrat se dogaja, da pridejo posamezna društva ob priliki prireditev veselic v navskrižje s kontrolnimi organi, in to radi tega, ker radi nepoznanja predpisov zagreše eden ali drugi prestopek. Prirediteljem zabav, osobito pa društvenim funkcijonarjem bo nedvomno dobro služil kratek izvleček dotičnih predpisov, ki ga v nastopnem podajamo.

a) Takse.

Veselično takso obravnavajo tar. št. 99, 99a, 99b in 99c taksnega zakona.

Tar. postavka 99 določa, da si mora vsakdo — izvzemši državna in privilegirana gledališča — ki namerava prirediti katerosibodi zabavo ali prireditev (ples, koncert, gledališko predstavo, predavanje in tako dalje) neglede na to, ali se pobira vstopnina ali ne, preskrbeti dovoljenje pristojne politične oblasti.

Ta oblastva so za Ljubljano, občino Moste in Vič ,policijsko ravnateljstvo v Ljubljani, za ostale kraje pa okrajna glavarstva, kolikor ne opravljajo v večjih mestih policijska oblastva te funkcije.

Za navadne gostilniške plese na harmoniko, ako ti ne trajajo preko policijske ure, izdajajo tako zvane »plesne licence« županstva v okolišu svoje občine.

Prijavna taksa za katerosibodi prireditev znaša 5 Din ne glede na to, ali se izvrši prijava ustno ali pismeno; taksa za dovoljenje je istotako 5 Din za vsak dan. Tedaj plača pevsko društvo, ki prijavi z eno prijavo dve veselici, ki se vršita na 11. in 18. enega ali drugega meseca 5 dinarjev prijavne in 10 Din dovolilne takse. Nasprotno pa, ako prijavi, da se vršita obe veselici na 11., in sicer ena ob 15., druga ob 20., plača samo 5 Din prijavne in 5 dinarjev dovolilne takse.

Občinske takse, ki jih pobirajo občine še ob izdajanju plesnih licenc v različnih zneskih, kakor so pač dotičnim občinam dovoljeni, kakor tudi mestni veselični davek, ki ga je plačati od vseh prireditev, se tukaj ne obravnavajo, ker je v vsaki občini drugačen in ne nudi nikake sigurne podlage, marveč se naše pojasnilo naraša zgolj na državne takse.

Zakon določa, da se mora vsaka prireditev veselic itd. prijaviti pristojnemu političnemu oblastvu vsaj 24 ur prej nego se vrši. Ker pa določa tar. postavka 99a, da se mora prireditev prijaviti pri finančni kontroli radi odmere takse tudi 24 ur pred vršitvijo, je priporočljivo, da se izposluje dovoljenje politične oblasti že prej.

Kdor opusti prijavo, se kaznuje z desetkratnim iznosom takse, poleg tega plača tudi še redno takso in takso po tar. postavki 229 (80 Din), tedaj v najboljšem slučaju 140 Din. **Prijavne takse**, in samo te ni treba plačati samo onim činiteljem, kateri so bili specijelno od ministrstva od plačila iste oproščeni. — Dovolilno takso pa plačujejo vsi brez izjeme.

Tarifna postavka 29 a) obravnava prav za prav takso na vstopnice ali tako zvano veselično takso.

Glede plačevanja takse razločujemo v glavnem tri skupine taksnih objektov, in sicer:

a) prireditve, katere so podvržene plačilu 20 odst. takse,

b) take, ki plačujejo samo 10 odst. takso in končno

c) takse proste prireditve.

aa) Taksa v iznosu 20 odst. se plačuje od vseh plesnih veselic, cirkuških predstav, menežarij in drugih prireditev, kolikor niso izvzete v nastopnih odstavkih bb) in cc).

bb) Desetodstotna taksa se plačuje samo od državnih gledališč. Toda tudi diletantska gledališča in prireditelji umetniških koncertov plačujejo 10 odst. takso, ako si poskrbe potrdila velikega župana, oddelka za prosveto, da so njihove prireditve umetniške. Tedaj se morejo kulturna, pevska, sokolska, prosvetna in orlovska društva okoristiti s plačilom 10 odstotne takse za njihove gledališke predstave ali koncerte le tedaj, če doprinesejo to potrdilo, ker inače podležejo plačilu 20 odst. takse.

cc) Takse proste prireditve so v zakonu nastopno označene:

1.) Zabave na vaških slavnostih, verske proslave, cerkvene slovesnosti in proslave ter narodne svečanosti, če se prirejajo na krajih, ki so za to določeni;

2.) koncerti in zabave, ki jih prireja šolska uprava ali šolska mladina v korist učencem dotične šole v šolskih prostorih;

3.) poučna predavanja in poučne in gospodarske razstave, zgolj telovadne predstave sokolskih, orlovskih in drugih gimnastično-sportnih društev. Ako pa je s telovadbo spojena še kaka druga zabava ali prireditev, ki ni izrecno oproščena takse, tedaj se plačuje taksa 20 odst., odnosno za umetniško prireditev 10 odst.;

4.) prireditve prostovoljnih gasilnih društev, ki se vzdržujejo sama in prirejajo veselice zgolj za nabavo gasilnega orodja;

5.) prireditve društva Rdečega križa naše kraljevine.

Ne samo oni prireditelji, ki izdajajo vstopnice, so zavezani plačilu 20 od., odn. 10 odst. takse od vrednosti vstopnice, marveč plačujejo to takso tudi oni, ki pobirajo prostovoljne prispevke pred prireditvijo ali ob prireditvi, in oni, ki prirejajo zabave brez vstopnine in brez pobiranja prostovoljnih prispevkov (n. pr. gostilniški in kavarniški koncerti, plesi na harmoniko in slično); le postopek pri odmeri takse je različen.

Ko si je prireditelj pridobil dovoljenje pol. oblasti, mora vsaj 24 ur pred prireditvijo predložiti pristojnemu oddelku finančne kontrole tridelne, v blokih vezane vstopnice v žigosanje. Na vsaki vstopnici mora biti označeno ime prireditelja, cena vstopnice in dan prireditve. Na prijavi, ki jo je napraviti v dveh izvodih in katere original je kolkovati s kolkom za 5 Din, je navesti vstopnice, ločene po številu, vrednosti posamezne vstopnice in po skupni denarni vrednosti:

n. pr 300 po 5 Din je 1500 Din
200 po 3 Din je 600 Din

Ako uživa društvo ali prireditelj ugodnost plačila 10 odst. takse, je na prijavi označiti in pokazati tudi dotično potrdilo. Če se pa bodo poleg vstopnine pobirali tudi prostovoljni prispevki mora prireditelj to okolnost označiti tudi na prijavi in zaprositi, da odmeri organ takso odpadajočo na licu mesta. V tem primeru kakor tudi v primeru, da se pobirajo samo prostovoljni prispevki brez vstopnine — kar je treba tudi 24 ur prej javiti — mora prireditelj voditi seznam, v katerega vpisuje imena darovalcev in zneske, ki jih le ti dado. Ob sklepu veselice odmeri in pobere takso kontrolni organ na licu mesta.

One stranke, ki prirejajo zabavo brez vstopnine in brez pobiranja prostovoljnih prispevkov, plačujejo veselično takso pavšalno. V to svrho napovedo pri pristojnem oddelku finančne kontrole — kjer se morajo izkazati tudi z dovoljenjem pol. oblasti — ime prireditelja, kraj, kakovost in trajanje prireditve ter dolžino in širino lokalov, ki pridejo za prireditev v poštev s številom sedežev. Finančna kontrola odmeri pavšalno takso z zapisnikom, sestavljenim na podlagi teh podatkov. Ta zapisnik mora prijavnik istotako kolkovati s kolkom za 5 Din.

Poleg 20 odst., oziroma 10 odst. ali pavšalne takse se pobira tudi kontrolna taksa, ki znaša 5 odst. od odmerjene takse (ne od vrednosti vstopnic).

Za neprodane vstopnice, katere niso iztrgane iz bloka, se mora zahtevati povračilo plačane takse v teku 5 dni po prireditvi pri onem davčnem uradu, kjer se je ali na čigar račun je bila taksa plačana. Prošnja, kateri je priložiti nerazprodane vstopnice, je kolka prosta.

Ker so za prestopke veselične takse predvidene stroge kazni, je umestno, da se vsak prireditelj z upoštevanjem tozadevnih predpisov izogne tem neprilikam, zlasti ker je kazniv tudi lastnik lokala z zneskom 200 Din do 500 Din, ako dopušča, da se vrši veselica, ki je podvržena plačilu takse,, a ta taksa ni bila plačana.

Ker so kazniva tudi opuščanja prijave veselice pristopnemu oddelku finančne kontrole z zneskom od 200 Din do 1000 Din, opozarjamo zlasti gasilna društva in ostala v odstavku cc) navedene prireditelje, da so njih prireditve pač oproščene plačila takse na vstopnice, niso pa oproščene prijave, katero jim je vsekakor opraviti s prijavo, kolkovano za 5 dinarjev.

Taksni zakon in pravilnik izza 15. okt. 1923., »Uradni list« št. 368-113 in 376-116, obsegata natančne določbe za različne slučaje, toda namen tega članka, ki se ne more spuščati v podrobnosti, je le opozoriti prireditelje na glavne točke. V specijelnih slučajih pa je itak dobro stopiti v stik s finančno kontrolo ali davčnimi uradi.

Tarifna postavka 99 a), pripomba 5, urejuje plačilo takse za bare, kabarete in slična podjetja, ki so zavezana strogemu knjigovodstvu in plačujejo 20 odstotkov kosmatega celokupnega donosa od prodaje jedil, pijač in sploh vseh predmetov. Ker pa tangirajo ti predpisi le posamezna podjetja in ne zanimajo širše javnosti, preidemo k zadnji tarifni postavki t. j. 99 c), katera določa takso za srečolove, tombolo in loterije, o čemer sledi še en članek.

b) Srečolovi.

Kdor namerava prirediti srečolov, loterijo ali tombolo mora imeti za to dovoljenje ministrstva za kmetijstvo v Beogradu. Tozadevne prošnje, v katerih je navesti ime prireditelja, dan in kraj prireditve, število srečk in cena vsake posamezne srečke, število dobitkov z navedbo ali so v denarju ali blagu ter svrho, za katero se uporabi čisti donos, je kolekovati za vsak primer (ako se na primer tombola vrši več dni, tedaj za vsak dan) s kolekom za 25 Din in nasloviti na omenjeno ministrstvo, a vložiti pri politični oblasti I. inštance vsaj dva meseca pred nameravano prireditvijo. Za rešitev ni prilagati koleka, ker je že zapopaden v znesku 25 Din. Ko dospe dovoljenje je predložiti pristojnemu oddelku finančne kontrole vse srečke (to je one, ki so za dobitke namenjene in prazne) v žigosanje in istočasno pokazati prejeto dovoljenje iz katerega je razvidno je-li od srečolova, tombole itd. plačati takso, ali je oproščena plačila takse.

Oni srečolovi itd., ki niso oproščeni takse, a preseza igralna glavnica to je denarna vrednost vseh srečk, ne glede na to, ali se razprodado ali ne, 2000 Din plačajo pol odstotka igralne glavnice, ako pa imajo denarne dobitke, plačajo poleg tega še 25 odstotkov vrednosti denarnih dobitkov. Ako igralna glavnica ne preseza 2000 Din in nima srečolov ali tombola in loterija denarnih dobitkov je popolnoma takse prosta; ako pa ima denarne dobitke plača samo 25 odstotkov kakor zgoraj navedeno.

Žigosanje srečk pa je predvideno tako za taksi podvržene, kakor tudi za takse proste srečolove itd. in je prijava žigosanja podvržena koleku 5 Din.

Prireditev srečolova brez dovoljenja se kaznuje poleg plačila redne takse še s trikratno takso kot kazen.

Z isto kaznijo se kaznuje tudi oni, ki prodaja srečke predno so bile žigosane in predno je bila od njih plačana taksa.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par | Za „Dopisovanje" in „Ženitve" vsaka beseda 1 Din

Stane vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje" in „Ženitve" se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujejo se le mali oglasi, ki so plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znamkah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanju priložena znamka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (2 Din).

Obrt

Modistka
E. Gorjanc & Co., Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 27, poleg hotela „Tratnik" sprejema vsakovrstna popravila slamnikov in svilenih klobukov. Postrežba točna. 729

Resnica je
da ostane, da napravi najceneje in po najnovejšem kroju obleko le Ante Prezelj, krojač, Gosposvetska cesta št. 16. 10888

Službe (dobe)

Lekarna A. Šušteršič
— išče za avgust provizorja, samostojnega in zanesljivega Mr. ph. Ostalo po dogovoru. 10847

Razumno varuhinjo
k triletnemu dečku, iščem. Obenem bi opravljala lažje posle. — Ponudbe pod šifro „Tovarišica" na upr. „Jutra" 10823

Dobro kuharico
sprejme takoj za sezijo hotel „Slavec" v Kranjski gori. — Plača po dogovoru. 10775

Pletarje
sprejema in daje pletarsko delo na dom Pletarna v Stražišču, r. z. z o. z., Slovenija. 10723

Kontoristinja
samostojna korespondentinja v slovenskem in nemškem, event. hrvatskem jeziku, se sprejme s 1. julijem t. l. — Le take s lepo pisavo naj se ponudijo na upr. „Jutra" pod šifro „Samostojna moč". 10906

Sprejme se več izurjenih
pomočnikov
za prirezovanje gornjih delov za čevlje. — Franc Kralj, Florijanska ulica štev. 24 (na dvorišču). 10866

Knjigovodjo
verziranega, neoženjenega — išče denarni zavod na deželi. Naslov pove uprava „Jutra" 10901

Učenca
za sobo- in črkoslikarstvo in pleskarstvo, sprejme Ivan Košak, Bleiweisova cesta št. 15, Ljubljana. 10874

Zavarovalni akviziter
sposoben, za eno največjih in najbolje vpeljanih zavarovalnih družb, ki se bavi z zavarovanji vseh vrst, se išče za okraj Maribor. — Upoštevajo se le zanesljive moči z dobrimi priporočili, ki žele stalne namestitve. — Ponudbe na upravo „Jutra" pod „Akviziter". 10545

Oficirska menaža
smodnišnice v Kamniku, išče s 1. junijem samostojno kuharico, ki bi obenem gojila zelenjavo. Kuhati je samo kosilo in to za 15 oseb. — Ponudbe je poslati takoj. 10895

Čevljarski pomočnik
z večletno pomočniško prakso, se sprejme. — Pojasnila daje Leo Prostor, pošta Gorenjavas nad Škofjo Loko. 10903

Izurjena šivilja
za perilo, ki pride na dom, se išče. Naslov pove uprava „Jutra". 10941

Služkinjo
ki se razume vsaj nekoliko na kuho in ki opravlja vsa hišna dela, išče dobra trgovska hiša na deželi. — Naslov pove uprava „Jutra" 10939

Iščete službo?
Čitajte oglas v rubriki „Kapital". 10916

Službe (iščejo)

Primerne službe
v Ljubljani išče s 15. junijem ali 1. julijem gospodična, vešča slovenske in nemške korespondence in strojepisja. — Ponudbe pod „1. julij" na upr. „Jutra". 10802

Blagajničarka
vešča knjigovodstva in strojepisja, želi primerne službe. Cenjene ponudbe na upr. „Jutra" pod „Marljiva". 10800

Knjigovodkinja
in korespondentinja, vešča stenografije in strojepisja, s štiriletno prakso, želi mesta. — Ponudbe pod „Vestna" na upravo „Jutra". 10726

Kot učenec
želi vstopiti takoj v večjo specijalno trgovino v Ljubljani. Poizve se: Dunajska cesta 64, Perovič. 10880

Trgovski sotrudnik
želi mesta kot skladiščnik ali kaj sličnega. Na željo položi 10.000 Din kavcije. — Ponudbe pod „Energičen" na upravo „Jutra". 10918

Špedicijski uradnik
drž. vpokojenec, vešč strojepisja, slovenske in nemške korespondence, deloma knjigovodstva, išče mesta pri kakem podjetju. Gre tudi s koncem šolskega leta na veleposestvo kot oskrbnik ali drugam na deželo. Ponudbe pod „Trezen in zanesljiv, 38 let" na upravo „Jutra". 10933

Prodam

Naprodaj
v Matični knjigarni: Kompletni Dunajski zvon, krasno ohranjen, Dom in svet, vsi letniki, Ljubljan. zvon, vsi letniki, Brehms Tierleben (krasotna izdaja), Štrekelj Slovenske nar. pesmi, knezova knjižnica, vsi zvezki orig. vezani — ter druge redke knjige. 10805

Pokrito kočijo
naturno lakirano in 1 žrjava (Krahnwinde) z 20 m dolgo želj. vrvo št. 4, proda Grobotek, Boh. Bistrica. 10802

Vozovi
1 nov, eleganten lojtrični voz na peresih, s stranskim vhodom in 2 nova enovprežna tovorna vozova, naprodaj Anton Globočnik, kovač v Mošnjah, pošta Radovljica. 10774

Salonska garnitura
dobro ohranjena, obstoječa iz zofe in 4 foteljev, primerna za pisarno, se proda. Ogleda se vsaki dan od 10. do 12. in od pol 5. do pol 6. ure. Naslov v upr. „Jutra". 10687

Auto
30 HP, čisto posebne prvorazredne marke, 4—6 sedežev, starter, elektr. svetlo, malo rabljen, dobre gume, vse v najboljem redu, se radi selitve proda. — Dopise pod „Posebnost" na upravo „Jutra". 10829

Čevljarsko orodje
kompletno in nekaj moškega perila, se proda. Poizve se pri Mariji Goričan, Gabrje št. 80, Celje. 10843

Več hišne oprave
dobro ohranjene, je naprodaj, med njo tudi starinske stvari, razne starinske slike in bakrorezi. Poizve se v Novem Vodmatu štev. 75. 10832

Spalna in kuh. oprava
kompletna, malo rabljena, iz mehkega lesa, event. z odstopom stanovanja, se takoj proda. Ponudbe na upravo „Jutra" pod „Ugodnost". 10905

Pozor!
Sobna svetiljka, stenska ura, obešalnik, bela postelja z žico in dve beli mizi, se proda skupno za 1200 Din v Frančiškanski ulici št. 6/I, (desno) od 10.—16. ure. 10919

Prodajam drva
za kurjavo (odrezki od žage in parket) in žaganje od trdega lesa, dokler traja zaloga, po znižani ceni. Ivan Šiška, tovarna parket in parna žaga, Ljubljana, Metelkova ulica 4. 10929

Šivalni stroj
„Singer", dobro ohranjen — se proda. Naslov v upravi „Jutra". 10908

Obleki
salonska črna in sako, skoro novi, ceno naprodaj. — Naslov pove uprava „Jutra" 10909

Kupim

Bukovo oglje
Ia kakovosti, kupuje stalno družba „Carbonaria" v Kočevju ter plačuje isto vedno po najvišjih dnevnih cenah. Imenovana družba išče proti proviziji tudi v posameznih produkcijskih krajih bukovega oglja stalne in zanesljive nakupovalce in zastopnike. — Ponudbe na naslov: Družba „Carbonaria", Kočevje. 10749

Sode od vina in žganja
zdrave, od 150—300 l, kupim. — Ponudbe na upravo „Jutra" pod „Sodi". 10896

Pozor! Pozor!
Plačujem po visokih cenah stare obleke, čevlje in pohištvo. Dopisnica zadostuje, da pridem na dom. Drame Martin, Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje 29. 10870

Kupujem okrogel les
(hlode) za žago od vseh vrst listnatega drevja, posebno hrast in bukev, vedno vsako množino po najvišjih dnevnih cenah. Ozira se le na ponudbe z navedbo cene, množine in kvalitete franko vagon nakladalna postaja. Ivan Šiška, tovarna parket in parna žaga, Ljubljana, Metelkova ulica št. 4. 10932

Nepremičnine

Le »Posest«
Realitetna pisarna, d. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta 24
Vam nudi pri nakupu najugodnejšo
in najraznovrstnejšo izbero vsakovrstnih vil, stanovanjskih, trgovskih in obrtnih hiš, kmetskih posestev, graščin, žag, mlinov, stavbnih parcel itd. 1022-a III

Parcela
z ribnikom, po zelo nizki ceni naprodaj. Krasna lega pod Rožnikom. Naslov pove uprava „Jutra". 10649

Hiša z vrtom
v Zg. Šiški, se zelo ugodno proda. Naslov pove uprava „Jutra". 10873

Majhna hiša
s kletjo in vrtom v Mostah pri Ljubljani — naprodaj. 10910

Stanovanja

Stanovanje s hrano
se išče za 14letnega dečka za šolsko leto 1925. Upoštevajo se le rodbine brez lastnih otrok — slovenske ali nemške narodnosti. Cenjene ponudbe pod „Štev. 6" na upravo „Jutra". 10662

Sobo
išče soliden gospod. Ponudbe na upr. „Jutra" pod šifro „Snažna". 10857

Stanovanje v predmestju
v novi hiši, obstoječe iz velike sobe, kuhinje, kleti itd., se odda takoj. Oni, ki odkupi malo rabljeno spalno in kuhinjsko opravo iz mehkega lesa, ima prednost. — Ponudbe na upravo „Jutra" pod „Nujna selitev". 10904

Šivilja išče sobo
ali gre kot sostanovalka. — Ponudbe pod „Soba" na upr. „Jutra". 10863

Oddam stanovanje
2 sob (ozir. 1 sobe in kuhinje), opremljeno, na periferiji Ljubljane, stranki brez otrok. Mesečno 750 Din. Naslov pove uprava „Jutra" 10882

Sobo in kuhinjo
(opremljeno ali ne) išče zakonski par z enim otrokom. Plača mesečno 2000 do 3200 kron. Naslov: Z. Studentovska ulica 3/II. 10879

Išče se stanovanje
obstoječe iz 5 sob, kuhinje in pritiklin za takoj. Višina najemnine postranska stvar. Cenjene ponudbe na upravo „Jutra' pod „Dam nagrado". 10777

Opremljeno sobo
zračno, išče soliden gospod. Ponudbe na upravo „Jutra" pod „Prvi junij" 10935

Soba
čista in zračna, se odda s 1. junijem dvema gospodoma Naslov pove uprava „Jutra" 10907

Stanovanje
ali prazno sobo, eventuelno opremljeno, išče zakonski par brez otrok — po možnosti v mestu. Plača dobro, tudi več mesecev naprej. — Ponudbe na upravo „Jutra" pod „Mirna". 10940

Lokali

Lokal
na prometni ulici v Ljubljani, se zamenja za stanovanje iz dveh sob in kuhinje sredi mesta. — Ponudbe na upravo „Jutra" pod značko „Ugodna zamenjava". 10877

Kapital

Družabnika
z ali brez sodelovanja pri podjetju, s 150—200.000 Din kapitala — išče za takoj prvovrstno, brezkonkurenčno tvorniško podjetje v Sloveniji. Ozira se samo na resne reflektante, kateri naj blagovolijo vložiti pismene ponudbe pod šifro „Kapital" na „Apolo", Ljubljana, Stari trg 19. 10790

Uradnik
poročen, išče posojila 3000 Din na pohištvo, proti večernemu delu: strojepisju ali dr. Cenjene ponudbe pod šifro „Tajnost 39" na upr. „Jutra". 10934

Onemu, ki posodi
za dobo pol leta 5000—6000 Din, preskrbim v nekaj tednih dobro stalno službo v pisarni, ozir. plačam visoke obresti in nudim jamstvo. Ponudbe na upravo „Jutra" pod šifro „Dobra eksistenca". 10917

Dopisovanje

Ljubi, ljubi Tom!
Bilo „špasno". Več ustno. — Rožice kmalu dobim. Veselim se. Zdrav, srečen! 10869

Nedelja ob pol 9. zvečer
Gospod, ki je sledil dražestnima gospodičnama po Dalmatinovi ulici do križišča Miklošičeve ceste prosi, da se oglasita pod šifro „Svidenje" na upravo „Jutra". 10894

Belo oblečena dama
ki je v nedeljo 25. t. m. ob 5. uri popoldan od pošte do glavnega kolodvora padla, se naproša, da se pojavi v petek 30. t. m. ob isti uri zopet pri glavnem kolodvoru. 10899

Ženitve

Znanja želita
v svrho takojšnje ženitve z dobro situiranima gospicama dva mlada premožna gospoda. — Dopise s sliko pod šifro „Industrijalec 1101" in „Lesni trgovec 1102" na upravo „Jutra". 10703

V svrho ženitve
išče znanstva veleposestnik, akadem. izobražen, srednje starosti, s gospodično ali mlado vdovo brez otrok s premoženjem. Dopise s sliko, ki se vrne, pod značko „Tajnost zajamčena" na upr. „Jutra". 10936

Živali

Barzoj — ruski hrt
čistokrvna, importirana izredno lepa psica, se proda. H. Drvenik, Ljutomer. 10900

Razno

Dame!
Solnčne pege se radikalno odstrani v najkrajšem času. Naslov „Solnce 14" z znamko za odgovor na upravo „Jutra". 10830

Dražba košnje
na graščinskih travnikih v Dolu pri Ljubljani, se vrši na praznik 29. t. m. ob treh popoldne. 10883

Povečane slike
izdeluje Foto atelje
I. POGAČNIK
Ljubljana, Aleksandrova 3.
1023-a-II

Trboveljski premog in drva
dobavlja
Družba ILIRIJA, Ljubljana, Kralja Petra trg 8.
Telefon 220. Plačilo tudi na obroke.
521

Brez konkurence!
Ker moramo lokal v najkrajšem času izprazniti, se prodaja vse blago, ki je še v zalogi, in sicer: bluze, različno damsko in moško perilo, majice za dečke, nogavice, kosmetični predmeti itd. po ponovno zelo znižanih cenah. 2273 G
Oglejte si cene v izložbah!
R. & E. Skaberné, Ljubljana, Mestni trg 10.

Ferdo Primožič
parketar in mizarski mojster
LJUBLJANA, Trnovski pristan št. 4
se priporoča za dobavo in polaganje hrastovih in bukovih parket, popravljanje in struženje starih podov in vsa v mizarsko stroko spadajoča dela. 2592/a

Več volt- in ampère-metrov
dalje 2590/a
Vacuum- in manometrov
v povsem novem stanjujo
je poceni naprodaj.
Istotam se prodaja tudi
hidravlična sesaljka in dve stiskalnici za olje
Naslov pod šifro „Jeftino V-81" pri oglasnem zavodu „Interreklam d. d.", Zagreb, Palmotićeva ul. 18.

Paviljon 2526/a
na ljubljanskem velesejmu, še dobro ohranjen, **se ceno proda.** Pripraven je za vsako obrt, kavarno ali gostilno. — Poizve se v **Kolodvorski ulici št. 29 v kavarni „Leon".**

SANATORIUM
Dr. K. SZEGŐ
za odrasle i djecu. **ABBAZIA**
Dietno liječenje za jačenje i debljanje.
Vlastite obalne morske kupke.
Tečajevi ritmične gimnastike na slobodnom zraku. 2444/a
Djeca počam od 7 godina i bez pratnja.

MAURICE LEBLANC: TIGROVI ZOBJE

11

Kaj bo storil? Ali zares misli, da sta Ana Marija in Sauverand nedolžna? Ali ju hoče zares rešiti? Kaj pomenijo njegove senzacionelne izjave, podane tik predno je izginil neznano kam? Vsekako je javno mnenje pričelo zahtevati, naj bi se gospod Perenna zopet pojavil in radovednežem pojasnil, kje je bil, zakaj in kako in kaj bo.

O Ani Mariji pa se je izvedelo tisto jutro, da nadaljuje svojo gladovno stavko in da neprestano išče še druga sredstva samomora. Prenesli so jo v bolnico in dasi so jo hranili na umeten način, so zdravniki vendarle pričeli izražati svojo vznemirjenost. Bo li Don Luis Perenna prihitel v pravem času?

Končno je javnost vedela še za najbolj senzacionalno, rekel bi najbolj grobo zanimivost. Deset dni po četrtem pismu naj bi zletela glasom napovedi v zrak palača inženjerja Fauvillea, — grožnja, kateri je ves Pariz na pol verjel, na pol pa se jej smejal. In vendar je ta grožnja bila dovolj vznemirjujoča, kajti od nobene strani in od nikogar ni prišel demanti. Čeprav pa je po javnem mnenju do tega dne še kakšnih deset dni, je ta grožnja vendar le pričela zanimati...

Zvečer, ko bi imelo dospeti četrto pismo, ki je zadnjič izostalo, se je zato pravcata množica pričela zbirati v okolici hiše Fauvilleove na boulvardu Suchet, in ne samo meščanov ali prebivalcev še bolj radovednih predmestij, marveč celo nekaj stotin ljudi iz okoliških mestec in iz oddaljenejše province je prišlo, da vidijo sredi Pariza nečuvene senzacije. Mera je kmalu pričela zanimati vso Francijo. Policija je morala v pravem času podvzeti vse potrebne ukrepe in je postavila okrog palače, v oddaljenosti 100 metrov od nje, pravi kordon ter tudi zastražila pristope s strani starega obzidja, tako da je množica radovednežev mogla le od daleč zijati proti zagonetni in naenkrat tako slavni palači. Na njej pa za enkrat ni bilo videti ničesar posebnega. Oknice so bile pač zaprte, in hiša je izgledala, kakor da so jo prebivalci zapustili za nekaj mesecev ter odšli kam na počitnice. To je bilo vse — za radovedneže mnogo premalo.

Nebo je bilo tisti dan oblačno, pripravljala se je morda nevihta ali vsaj deževje, včasih pa so se oblaki pretrgali in mesec je jasno posvetil, pa se zopet kmalu skril za svoje gardine. Od daleč je blesketalo, in kmalu se je zaslišal tudi oddaljen grom. Nekateri gledalci so pričeli tiho popevati v skupinah, dečad je vriščala in se podila med skupinami ljudi in dreves. Čakalci so pričeli odvijati svoje zavitke, pometali so papirje na tlak in pričeli zavživati svoj sir ali mrzle kotelete. Tako je, po pariški navadi, del množice prekobalil vso noč. Nič se ni pripetilo, kar bi bilo zadovoljilo radovednost množice, in velik del ljudi se je pričel povpraševati, čemu so pravzaprav čakali in kaj so pravzaprav mislili, da bodo videli? Saj je itak Sauverand že pod ključem, in tudi je verjetno, da niti četrtega pisma več ne bo, kakor ga ni bilo že poslednjikrat,... edino, če bi se pojavil Don Luis Perenna...

Okrog desete ure zvečer so se zbrali v veliki dvorani Fauvilleove palače policijski prefekt Desmalions, njegov policijski načelnik, podnačelnik Weber, brigadir Mazeroux in nekaj agentov. Vrata v sobo, v kateri je umrl inženjer Fauville, so bila odprta. Petnajst drugih agentov je bilo zbranih v drugih sobah, okrog dvajset pa je stražilo v pritličju, kleteh, na strehi, pred glavnim vhodom, zadaj in po vrtu. Okrog polnoči je Desmalions ukazal, naj se njegovim stražniko mnalije črna kava, dal jim je razdeliti tobak; sam je izpil dve čaši črne kave, nato pa je pričel svoj obhod. Prekoračil je vse sobe, stopnice in prostore v hiši, predsobe, podstrešje in klet, dal vse preiskati in prebroditi, dal je tudi odpreti vsa vrata, da se bo videlo, če bi se kje kdo skušal priplaziti, in končno je dal prižgati povsod vse luči, tako da je hiša bila uprav slavnostno razsvetljena. Mazeroux je pripomnil: «Da pride pismo, je pa vendar treba nekaj mraka. Spomnite se, gospod prefekt, da smo tudi zadnjikrat poskušali tako kakor danes, in pismo ni prišlo!»

«No, pa poskušajmo še enkrat!» odgovarja policijski prefekt, ki se v istini boji kakšnega ponovnega nepričakovanega vmešavanja gospoda Perenne.

Čim dalje je trajala noč, tem bolj nemirni so postajali čakalci. Vse je bilo pripravljeno za boj, za spopad, za zasledovanje in vsakdo je imel pripravljene rezerve energije. Morali pa so negibno čakati, bedeti, vstrajati v svoji vznemirjenosti. Njihovo potrpljenje je bilo postavljeno na prav trdo preizkušnjo. Okrog ene ponoči je bil alarm, ki je dokazoval skrajno napetost živcev. V prvem nadstropju je počil strel, sledili so kriki, vse je planilo, izkazalo pa se je, da sta se v temnem hodniku srečala dva agenta, ki sta vsak s svoje strani delala rondo in ker se v mraku in razburjenju nista spoznala, sta drug drugega smatrala za nasprotnika, eden je pa vstrelil v zrak, da opozori tovariše.

Vkljub razburjenju v notranjosti plače, se je zunaj čakajoča množica vidno zmanjšala, kar je Desmalions mogel ugotoviti, kadar je pokukal skozi špranje priprtih oknic. Stražniki, manj strogi kakor od početka, so pričeli poedine radovedneže spuščati tik do ograje. Mazeroux pravi prefektu:

«Na srečo ni eksplozija napovedana za nocoj, sicer bi vsi ti dobri ljudje z nami vred ostali tukaj!»

«Čez deset dni ne bo nikakršne eksplozije, kakor tudi pisma ne bo nocoj!», odgovori Desmalions z gotovostjo in zmigne z rameni. «Sicer pa bom izdal za takrat najstrožje ukaze.»

Dve in deset minut ponoči. Ob dveh in petindvajset si policijski prefekt prižge svežo cigaro, njegov ravnatelj pa mu pravi: «Evo, za danes že smete pušiti, gospod prefekt, za prihodnjič pa se bo treba odreči tej zabavi, ker bi bilo zaradi grozeče eksplozije preopasno...»

«Prihodnjič me sploh ne bo tukaj, dragi gospod!» mu odgvori nestrpno Desmalions. «Meni je že preneumno, sicer sem pa prepričan, da je ta storija s pismi enkrat za vselej končana.»

«Kdo ve?» si dovoli pripomniti Mazeroux.

Še nekaj minut preide. Desmalions sede in vsi drugi po njegovem vzgledu. Vse potihne. Naenkrat pa vse poskoči. «Zazvonilo je. Zazvonilo? Nemogoče? Kje? Zakaj? Telefon? Da, da! Kaj to pomeni? Kdo kliče? Čemu?»

Slavenska banka d. d.

ZAGREB

PODRUŽNICA: LJUBLJANA

Deniška glavnica Din 50,000.000·—
in rezerve preko Din 12,500.000·—

PODRUŽNICE:

Beograd, Bjelovar, Brod n. S., Celje, Dubrovnik, Gornja Radgona, Kranj, Maribor, Murska Sobota, Novi Sad, Osijek, Sarajevo, Sombor, Sušak, Šibenik, Vršac, Wien.

EKSPOZITURE:

Rogaška Slatina (sezonska), Škofja Loka in Jesenice.

AGENCIJI:

Buenos Aires, Rosario de Santa Fe.

AFILIJACIJI:

Slovenska banka, Ljubljana,
Jugoslavenska industrijska banka d. d., Split.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

815/a

Pile in rašple (Turpije)

nove, najboljše kakovosti, vsakovrstne, vsaka posamezna zajamčena. 1024-a

Prevzamemo tudi stare pile, da jih na novo nasekamo. Izvršitev v najkrajšem času, jamstvo za prvovrstno delo, cene zmerne!

Brata Koleno, tovarna za pile in parna brusilnica v Mirni na Dolenjskem.

Za žejo

so najboljši pravi Marsnerovi šumeči limonadni bonboni

Dobijo se povsod

Grosistom popust

Glavna zaloga JOSIP VITEK Ljubljana, Krekov trg 8

1050a

Naprodaj je mala

ekstrakcijska naprava

ki ima le-te sestavine: 1 rezervoir za hladilno vodo, 1 rezervoir za benzin, 2 ekstratorja, 2 tolsčna mehurja, 3 hlajne kače. — Vpraša naj se pod šifro „Extraktion V-81" pri „Interreklam d. d.", Zagreb, Palmotićeva ul. 18. 2588/a

Strojni inženjer

začetnik, se išče za tehniški biro železokonstrukcijske delavnice.

Jugosl. državljanstvo in znanje enega državnega jezika se zahtevata. — Ponudbe na „Splošno stavbeno družbo", Maribor-Tezno. 2575

A. ŠINKOVIĆ NASL. K. SOSS.

LJUBLJANA, MESTNI TRG. St. 19.

Staro in mlado

vse kupuje pri Šinkovcu.

Vedno novosti!

Svila za obleke, crêp, etamin, modni nakit

Sviloni jumperji od Din 180·— naprej,

volneni jumperji od Din 88·— naprej,

blago etamin od Din 134·— naprej

Perilo za gospode, kravate, nogavice, rokavice itd.

1

Naročajte, čitajte in razširjajte „JUTRO"!

Državni kopališki zdravnik

dr. F. Kolteger

specijalist za balneoterapijo

ordinira zopet v Rogaški Slatini. 2567-a

Popravak

svih vrsti električnih mašina, transformatora i aparata preuzima uz jamstvo prvorazredne stručne izvedbe

moderno uredjena tvornica 552 a

Jugoslavenskog SIEMENS d. d. u Zagrebu

Uredi: Draškovićeva 23. Telefon 8—84, 25—82.

Naslov za pošiljke: ZAGREB—SAVA Industrijalni kolosjek.

SANDALE

majice, perilo, kravate, palice, nahrbtnike itd.

nudi najugodneje 952-a

JAKOB LAN

Maribor, Glavni trg

Modni atelje

M. Šarc

Angleške in francoske tollete najfinejša izvršitev

Ljubljana

Kongresni trg 4

2526 a

Globoko potrti naznanjamo, da je preminula naša preljuba

Zora

Pogreb bo v sredo ob 4. uri popoldne iz splošne bolnice na pokopališče pri Sv. Križu.

Žalujoča rodbina

Gorazdova

Brez posebnih obvestil.

J. Pirc, brivski mojster v Mariboru, Aleksandrova cesta, javlja potrtega srca v svojem kakor tudi v imenu svoje družine pretužno vest, da nam je umrl naš srčno ljubljeni sin

Hugon Pirc

natakarski vajenec

Kruta smrt ga je iztrgala iz naše sredе v najlepšem cvetu njegove mladosti.

Pogreb nepozabnega se vrši v torek, dne 27. maja 1924 ob 14. uri iz hiše žalosti, Aleksandrova cesta 49, na mestno pokopališče v Pobrežju.

2527a